

ÚVOD

Spoločnosť evergreen recycling, s.r.o. na Slovensku zahájila svoju činnosť v roku 2011. Na začiatku mala firma 3 zamestnancov, dnes zamestnáva 9 ľudí. Spoločnosť sa zaoberá obchodom všetkých druhov odpadového papiera a plastov, ktorý je určený na recykláciu alebo na energetické využitie.

Hlavným cieľom spoločnosti je poskytovať zákazníkom vysokokvalitné a komplexné služby za bežných pracovných podmienok a pri minimálnom znečisťovaní životného prostredia takým spôsobom, aby boli zákazníci spokojní.

Účelom navrhovanej činnosti je zber a vybudovanie kapacity na úpravu papierového odpadu, odpadu z plastov, obalov z kovov a nekovových materiálov, ktoré pozostáva z mechanického spracovania odpadov drvením a lisovaním a následnej expedície ku konečnému spracovateľovi.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov (meno)

evergreen recycling, s.r.o.

2. Identifikačné číslo

46 409 114

3. Adresa

Komenského 6331/C, 929 01 Dunajská Streda

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Bc. Juraj Csepi, Budovateľská 4624/2, Dunajská Streda 929 01

Mobil: +421 948 426 428

e-mail: csepi@evergreenrecycling.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti

Bc. Juraj Csepi, Budovateľská 4624/2, Dunajská Streda 929 01 – štatutárny orgán

Mobil: +421 948 426 428

e-mail: csepi@evergreenrecycling.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Recyklačné centrum – zber a úprava odpadov

2. Účel

Účelom predkladaného zámeru je vybudovanie zariadenia na zber a mechanickú úpravu vybraných druhov odpadov, v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Navrhovaná činnosť rieši zber /dočasné zhromažďovanie vyzbieraných odpadov/a vybudovanie kapacity na fyzikálnu úpravu zberového papiera, odpadu z plastov, obalov z kovov a nekovových materiálov, ktoré pozostáva z mechanického spracovania odpadov drvením a lisovaním a expedície ku konečnému spracovateľovi.

Cieľom je podporiť a zvýšiť recyklačné kapacity spracovaných ostatných odpadov hlavne z papiera, plastu a obalov z kovov prevádzkovaním zariadenia na úpravu odpadov v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zabezpečiť zber niektorých druhov ostatných aj nebezpečných odpadov od podnikateľských subjektov, s ktorými má spoločnosť uzavretú sprostredkovateľskú zmluvu.

Dovoz odpadov do areálu je zabezpečený cez kontrolovanú vstupnú bránu areálu a mostovú váhu. Po prevzatí bude odpad umiestnený do skladovacích priestorov alebo na spevnené plochy areálu.

3. Užívateľ

evergreen recycling, s. r. o

4. Charakter navrhovanej činnosti

Podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, predmetná činnosť je zaradená nasledovne :

Činnosť, objekty, zariadenia	Prahové hodnoty	
	Časť A povinné hodnotenie	Časť B zist'ovacie konanie
kapitoly 9 – Infraštruktúra		
položka č. 6 Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov		Od 5 000t/rok
Položka č. 10 Zhromažďovanie odpadov zo železných kovov, z neželezných kovov alebo starých vozidiel		Bez limitu

V zmysle vyššie uvedenej tabuľky je potrebné pre navrhovanú činnosť vypracovať zámer pre **zist'ovacie konanie**. Podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v zmysle § 22 ods. 3, musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant). Zámer je vypracovaný v jednom variante. Neuvažuje sa s alternatívnymi riešeniami predovšetkým z dôvodu obmedzených priestorových možností umiestnenia navrhovanej činnosti, ako i z logisticko - technických výhod navrhovaného variantu.

Na základe týchto skutočností navrhovateľ predložil na Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie žiadosť o upustenie od požiadavky variantného riešenia činnosti, čomu okresný úrad vyhovel.

Predkladaný zámer navrhovanej činnosti „**Recyklačné centrum – zber a úprava odpadov**“ je z pohľadu činnosti v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v určenom priestore novou činnosťou.

Nakladanie - zber a dočasné zhromažďovanie nebezpečných odpadov nedosahuje limitnú hodnotu pre zist'ovacie konanie. Dočasne sa budú zhromažďovať iba tie druhy nebezpečných odpadov, ktoré spoločnosť bude sústreďovať vo vlastnom areáli od pôvodných pôvodcov v rámci sprostredkovateľských zmlúv.

Posúdenie predmetnej činnosti je potrebné pre účely udelenia súhlasu na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov, spôsobom nakladania s odpadmi

R12 - úprava odpadov určených na spracovanie niektorej z činnosti R1 až R11.

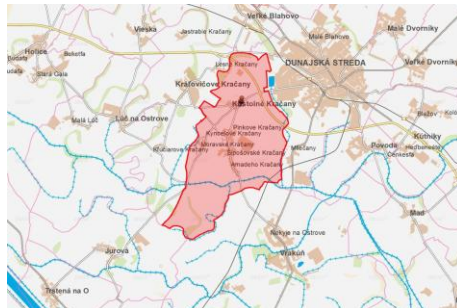
R13 – skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činnosti R1 až R12.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Trnavský

Okres: Dunajská Streda
Obec: Kostolné Kračany
Katastrálne územie: Amadého Kračany
Parcelné číslo: 138/89, 138/114, 138/125

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

7. Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Činnosť sa bude vykonávať po nadobudnutí právoplatnosti potrebných rozhodnutí a povolení vydaných príslušnými orgánmi štátnej správy.

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

Jedná sa o existujúci areál spoločnosti (bývalé poľnohospodárske družstvo), ktorý v súčasnosti pozostáva zo spevnených betónových plôch.

Navrhovateľ plánuje realizovať výstavbu novej haly, kde sa osadí nová technológia a potrebné súvisiace strojnotechnologické vybavenie, potrebné pre úpravu vybraných druhov odpadov.

Existujúci areál je dopravne, dispozične a kapacitne vhodný na navrhovanú činnosť.

Navrhnutá novostavba skladu pre vyzbierané a upravované odpady bude oceľová hala so sedlovou strechou. Pôdorysný tvar bude obdĺžnik s hlavnými rozmermi 84,32 m x 19,48m. Výška haly bude +8,690 m, keď ±0,000 je výška navrhovanej podlahy haly. Hala sa bude členiť na administratívnu časť so sociálnym zázemím, skladovú časť a priestor na úpravu odpadov.

Pri vstupe do areálu bude umiestnená váha na zisťovanie množstva odpadov.

Navrhnuté je aj rozšírenie vnútro areálových dopravných a skladových plôch pri nezmenenom napojení na nadriadený dopravný systém, na cestu III/1424.

Kapacitná a priestorová bilancia

- zastavaná plocha	1642,6 m ²
- obstavaný priestor	13 285 m ³
- úžitková plocha	1640,5 m ²
- počet podlaží	1

Nakladanie s odpadmi v prevádzke navrhovanej činnosti bude spočívať v jeho zhromažďovaní pred samotným zhodnocovaním a v samotnej úprave odpadov. Odpady sa budú dočasne zhromažďovať na vyhradenom mieste v hale. Osobitne budú zhromažďované nebezpečné odpady - v skladoch určených pre nebezpečné odpady.

Úprava odpadov bude spočívať v mechanickom spracovaní – triedení, drvení a lisovaní odpadov podľa jednotlivých komodít. Odber jednotlivých komodít je a bude zmluvne zabezpečený v zmysle zmluvy s odberateľom.

Spôsob nakladania s odpadmi bude podrobne popísaný v prevádzkovej dokumentácii určenej pre odpadové hospodárstvo v súlade s platnou legislatívou na úseku odpadového hospodárstva.

Nakladanie s odpadmi je riešené podľa platných zákonov, najmä zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch, vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov a súvisiacich predpisov a vyhlášky 373/2015 Z.z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov.

Ostatné odpady budú umiestňované do kontajnerov a zberných nádob na to určených.

Nebezpečné odpady budú zhromažďované do špeciálnych kontajnerov a nádob tak, aby sa zabránilo nežiaducemu vplyvu na životné prostredie v zmysle vyhlášky č. 371/2015 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov a v súlade s § 25 zákona MŽP SR 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a vykonávaní neskorších predpisov

Zariadenie bude spĺňať technické, materiálne a personálne požiadavky vyplývajúce z legislatívy v odpadovom hospodárstve v súlade s § 7 vyhl. MŽP SR č. 371/2015 Z. z.

Priestory na zhromažďovanie odpadov a skladovanie odpadov sa navrhujú, zhotovujú a prevádzkujú tak, aby nemohlo dôjsť k nežiaducemu vplyvu na životné prostredie a k poškodzovaniu hmotného majetku.

Plocha určená na zhromažďovanie nebezpečných odpadov a skladovanie nebezpečných odpadov musí byť zabezpečená proti pôsobeniu škodlivých látok, spevnená a nepriepustná a nebezpečné odpady musia byť zabezpečené pred pôsobením vonkajších vplyvov.

Počas zhromažďovania a skladovania nebezpečných odpadov musí byť zabezpečené účinné zachytávanie znečisťujúcich kvapalných látok.

Nádoby, sudy a iné obaly, v ktorých sú nebezpečné odpady zhromažďované a skladované, musia:

- byť odlišené od zariadení nepoužívaných a neurčených na nakladanie s odpadmi, napríklad odlišenie tvarom, opisom alebo farebne,
- zabezpečiť ochranu odpadov pred takými vonkajšími vplyvmi, ktoré by mohli spôsobiť vznik nežiaducich reakcií v odpadoch, napríklad vznik požiaru, alebo výbuchu,
- byť odolné proti mechanickému poškodeniu a proti chemickým vplyvom

Ďalšie činnosti vykonávané v zariadení na zber a zhodnocovanie odpadov:

Priamo spojené činnosti:

- Zber ostatných a nebezpečných odpadov
- Kontrola a prevzatie odpadov
- Doprava odpadov do zariadenia
- Triedenie odpadov podľa druhov
- Zhodnocovanie ostatných odpadov (papier, plast, obaly z kovov)
- Dočasné skladovanie odpadov
- Odovzdanie odpadov oprávneným organizáciám na zhodnotenie
- Odvoz a preprava ostatných odpadov na zhodnotenie oprávnenej osobe
- Monitorovanie prevádzky

Technologické vybavenie

Technologická linka na zhodnocovanie plastov a papiera pozostáva z drviaceho a paketovacieho zariadenia a z lisu.

Drvič plastov DP 18,5 - 350/430

Drvič plastov DP 15 - 350/430

Výkon drvenia závisí od veľkosti otvorov v site a druhu materiálu cca. od 200-400 kg/hod

Paketovací lis na papier ALBAMAT KB 900 V5-Z1

Manipulácia, triedenie, lisovanie a skladovanie komodít - bude vykonávaná vo vnútri uzamykateľnej haly, čím je prevádzka zabezpečená proti prípadným úletom aj proti vstupu cudzím a nepovolaným osobám.

Preberanie odpadov bude vykonávané v areáli lokality navrhovanej činnosti, kde sa kontroluje ich kvalita a množstvo, držiteľ a jeho údaje. Tieto údaje sú podrobnejšie uvedené v prevádzkovom denníku, ktorý sa vedie každý deň.

Odpad je na prevádzku dovážaný dopravnými prostriedkami so špeciálnou nadstavbou na zber odpadov.

Po odvážení je odpad vysypaný do haly v časti príjem odpadu, kde je skontrolovaný. Potom nasleduje triedenie odpadu na jednotlivé komodity. Plasty sú následne drvené, papier a plechovky lisované v lisovacom zariadení.

Pri triedení najmä plastového odpadu vzniká dosť veľké percento odpadu z triedenia (znečistené plasty, nevhodné plasty, iný odpad kategórie „O“ Tieto odpady sú preto vytriedené zvlášť a sú zakategorizované v zmysle katalógu odpadov pod katalógovým číslom 19 12 12 - iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11 - O.

Zlisované balíky sa následne zaevidujú a prevezú na skladovaciu plochu. Odpad z triedenia (19 12 12) je premiestňovaný na skladovaciu plochu vo vnútri haly, kde je pripravený na expedíciu. Nakládka odpadu z triedenia prebieha hydraulickou rukou do veľkoobjemových kontajnerov taktiež vo vnútri haly.

Po naskladnení dostatočného množstva jednotlivých komodít určených na expedíciu sa komodity naložia na vozidlo na ďalšie spracovanie oprávnenej organizácii.

Naložené vozidlo sa následne odváži a expedované množstvo sa zaeviduje do vážnej knihy a dodacích listov.

Pracovníci budú používať pri práci ochranné pomôcky (pracovné rukavice, prilby, pracovnú obuv, ochranné okuliare), budú pracovať v súlade s prevádzkovým poriadkom a dodržiavať protipožiarne opatrenia. Budú sa zúčastňovať na školeniach o ochrane pred požiarmi.

Zoznam odpadov určených na zber v predmetnom zariadení, s ktorými bude nakladané v rámci súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. d) zákona o odpadoch

Katalógové číslo odpadu	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória
07 02 13	Odpadový plast	O
08 01 11	Odpadové farby a laky obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky	N
08 01 12	Odpadové farby a laky iné ako uvedené v 08 01 11	O
07 04 09	Halogénované filtračné koláče a použité absorbenty	N
12 01 01	Piliny a triesky zo železných kovov	O
12 01 02	Prach a zlomky zo železných kovov	O
12 01 03	Piliny a triesky z neželezných kovov	O
12 01 04	Prach a zlomky z neželezných kovov	O
12 01 05	Hoblíny a triesky z plastov	O
120107	Minerálne rezné oleje neobsahujúce halogény okrem emulzií a roztokov	N
12 01 09	Rezné emulzie a roztoky neobsahujúce halogény	N
12 01 10	Syntetické rezné oleje	N
12 01 13	Odpady zo zvárania	
13 01 11	Syntetické rezné oleje	N
13 02 06	Syntetické motorové, prevodové a mazacie oleje	O
15 01 03	Obaly z dreva	O
15 01 04	Obaly z kovu	O
15 01 06	Zmiešané obaly	O
15 01 07	Obaly zo skla	O

Recyklačné centrum – zber a úprava odpadov**Zámer činnosti - 2021**

15 01 03	Obaly z textilu	O
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
16 02 14	Vyradené zariadenia iné ako uvedené v 160209 až 160213	O
16 02 13	Vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti*) iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	N
16 06 01	Olovené batérie	N
16 06 02	Niklovo-kadmiové batérie	N
16 10 01	Vodné kvapalné odpady obsahujúce nebezpečné látky	N
17 04 02	Hliník	O
17 04 05	Železo a oceľ	O
19 12 12	Iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11	O
20 01 01	Papier a lepenka	O
20 01 04	Obaly z kovu	O
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123 a 200135	O
20 01 39	Plasty	O
20 01 40	Kovy	O

Uvedené druhy odpadov vznikajú u podnikateľských subjektov, s ktorými má spoločnosť evergreen uzatvorenú zmluvu a ako obchodník zabezpečuje ďalší spôsob nakladania s nimi.

Predpokladaná ročná kapacita vyzbieraných odpadov:

Papier: 2000 t/mesiac x 12 = 24 000 t/rok

Plasty : 500 t/mesiac x 12 = 6000 t/rok

Kovy: 30 t/mesiac x 12= 360 t/rok

Nebezpečné odpady: 4 t/rok

Zoznam odpadov určených na zhodnocovanie, s ktorými bude nakladané v rámci súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch

Katalógové číslo odpadu	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória
07 02 13	Odpadový plast	0
09 02 17	Odpady obsahujúce silikóny iné ako uvedené v 07 02 16	0
12 01 05	Hobliny a triesky z plastov	0
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	0
15 01 02	Obaly z plastov	0
15 01 04	Obaly z kovu	0
15 01 05	Kompozitné obaly	0
16 01 19	Plasty	0
17 02 03	Plasty	0
19 12 01	Papier a lepenka	0
19 12 04	Plasty a guma	0
20 01 01	Papier a lepenka	0
20 01 04	Obaly z kovu	0
20 01 39	Plasty	0

Predpokladaná maximálna ročná kapacita zhodnocovaných odpadov:

Papier: 2000 t/mesiac x 12 = 24 000 t/rok

Plasty : 500 t/mesiac x 12 = 6000 t/rok

Kovové obaly: 1 t/mesiac x12 = 12 t/rok

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Vznik odpadov pri každej ľudskej činnosti, vo výrobnej i spotrebiteľskej sfére, predstavuje výrazný problém. Správne nakladanie a hospodárenie s odpadmi sa preto stáva rovnako dôležitým problémom, ako zabezpečenie základných životných potrieb. Následne na skládkach i v spaľovniach mizne obrovský materiálový potenciál, ktorý možno využiť a šetriť tak primárne prírodné zdroje. Preto stále väčší význam nadobúda využívanie odpadov ako zdroja druhotných surovín.

Súčasná legislatíva európskeho spoločenstva postavená na hierarchii odpadového hospodárstva je premietnutá i do stratégie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky.

Zákon o odpadoch kladie dôraz na predchádzanie vzniku odpadov podľa hierarchie odpadového hospodárstva.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, ako aj obmedzovanie využívania zdrojov a uprednostňovať praktické uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva, ktorá je definovaná v článku 4 rámcovej smernice o odpade a v §6 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- Predchádzanie vzniku
- Príprava na opätovné použitie
- Recyklácia
- Iné zhodnocovanie
- Zneškodňovanie

Predpokladom pre splnenie vyššie uvedenej hierarchie odpadového hospodárstva je dostatočná sieť zberných dvorov a zariadení na zber odpadov, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť komplexnej infraštruktúry odpadového hospodárstva a predstavujú dôležitý logistický uzol medzi pôvodcami, držiteľmi a koncovými zhodnocovateľmi odpadov.

Od prevádzky navrhovanej činnosti sa očakáva zvýšenie podielu vyseparovaných druhov odpadov a ich množstva, čím sa zníži objem ostatného odpadu ukladaného na skládku odpadov a výskyt nelegálnych skládok. Realizácia navrhovanej činnosti vyplýva aj z nutnosti naplňovať strategické ciele v oblasti odpadového hospodárstva a zo záväzných právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva.

10. Celkové náklady (orientačné)

Presné stavebné náklady na realizáciu navrhovanej činnosti budú stanovené po vyhotovení výkazu výmer resp. položkovitého rozpočtu jednotlivých stavebných materiálov, dodávateľských prác a činností vo vyššom stupni projektovej dokumentácie.

11. Dotknutá obec

Obec Kostolné Kračany

12. Dotknutý samosprávny kraj

Trnavský samosprávny kraj

13. Dotknuté orgány, resp. organizácie

Dotknutým orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov, podmieňujú povolenie činnosti.

Okresný úrad Dunajská Streda

- odbor krízového riadenia a civilnej ochrany
- odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- odbor starostlivosti o životné prostredie

Okresný úrad Trnava – odbor starostlivosti o životné prostredie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Dunajskej Strede

14. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je obec alebo orgán štátnej správy príslušný na vydanie rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie

15. Rezortné orgány

Rezortným orgánom je v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí navrhovaná činnosť.

Ministerstvo životného prostredia SR

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Zákonným predpokladom realizácie navrhovanej činnosti je získanie povolení, vyjadrení a súhlasov vyžadovaných pred zahájením činnosti prevádzky v zmysle platnej právnej úpravy regulujúcej oblasť životného prostredia.

Navrhovaná činnosť sa pripravuje s cieľom vydania súhlasu v zmysle:

- § 97 ods. 1 písm. c) na zhodnocovanie odpadov,
- § 97 ods. 1 písm. e) bod 1 na vydanie prevádzkového poriadku na zhodnocovanie odpadov
- § 97 ods. 1 písm. d) na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov
- § 97 ods. 1 písm. f) na nakladanie s nebezpečným odpadom

zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a s cieľom vydania územného rozhodnutia v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v platnom znení.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch presahujúce štátne hranice

Nepredpokladá sa vplyv navrhovanej činnosti presahujúce štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Dotknutá oblasť predstavuje územie obce Kostolné Kračany časť Amadého Kračany a jej širšie okolie. Celkový stav životného prostredia je priamo úmerný prírodným danostiam a súčasnému stavu socioekonomického rozvoja danej oblasti.

Obec Kostolné Kračany sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky (ďalej SR). Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec na úrovni NUTS 3 patrí do Trnavského kraja, na úrovni okresov obec Kostolné Kračany sa nachádza v okrese Dunajská Streda. Obec Kostolné Kračany vznikol zlúčením 5 obcí: Kostolné Kračany, Amadeho Kračany, Kyncelové Kračany, Moravské Kračany, Pinkové Kračany.

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické a geologické pomery

Podľa geomorfologického členenia SR patrí územie Žitného ostrova do celku Podunajskej nížiny, ktorá sa delí na dve časti, Podunajskú rovinu a Podunajskú pahorkatinu. Je geomorfologickou oblasťou, ktorá patrí do subprovincie Malej dunajskej kotliny. Tvorí súbor prírodných krajinných typov, ktoré patria do intramontánnej nížinnej krajiny mierneho pásma.

Oblasť Žitného ostrova, ako súčasť Podunajskej nížiny, sa vyznačuje zložitou tektonickou stavbou s dvoma smermi zlomových systémov: SV – JZ a SZ – JV. Táto neotektonika mala značný vplyv na vývoj kvartérnych sedimentov.

Územie obce je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská rovina. Z častí Podunajskej roviny do riešeného územia zasahuje Potônska mokraď (zasahuje do východnej polovice územia obce). Nadmorská výška riešeného územia sa pohybuje medzi 119-123 m n.m.

Typ geologického substrátu a typ reliéfu predstavujú prvotný diferenciačný prvok z hľadiska ostatných prírodných zložiek krajiny, ale aj z hľadiska možného využitia človekom. Geologický podklad riešeného územia je tvorený kvartérnymi holocénnymi nivnými sedimentmi. Základnými kvartérnymi útvarmi riešeného územia sú:

- fluviálno-mokrad'ové sedimenty s organickou prímiesou (holocén),
- fluviálno-nivné sedimenty v nížinách (holocén),
- viate piesky (würm až holocén).

Na základe typologického členenia reliéfu ide o reliéf rovín a nív. Na základe exogénnych procesov celé riešené územie je akumulácnym reliéfom a reliéfom s nepatrným uplatnením litológie, kde sa vyskytujú tieto typy reliéfu:

- fluviálny reliéf – fluviálna rovina,
- fluviálno-mokrad'ový reliéf – fluviálna mokraď a slatinná rovina,
- eolicko-fluviálny reliéf – eolicko-fluviálna zvlnená rovina.

Geodynamické javy

Z hľadiska seizmických pomerov sa územie obce zaraďuje medzi menej aktívne oblasti v rámci Slovenska.

Nerastné suroviny

Za nerasty sa podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry. Ložiskom nerastov je prírodné nahromadenie nerastov.

Na území obce sa vyskytujú významné ložiská štrkopieskov. V miestnej časti Sása je evidovaná ťažba štrkopieskov v lokalite Horné Hony s predpokladanou dobou ťažby do roku 2010. Po vyťažení priestoru sa uvažuje využiť uvedený priestor pre účely rekreácie vo väzbe na vodnú plochu s orientáciou na rybolov.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska patrí hodnotené územie do hydrogeologického rajónu 052 Kvartér juhozápadnej časti Podunajskej roviny. Hydrologicky Podunajská rovina patrí do povodia Dunaja. Dunaj je vysokohorským typom rieky s maximálnym prietokom máj - jún a minimálnym január - február. Dlhodobý priemerný ročný prietok v Bratislave je 1993 m³/s a v Komárne po sútoku s Váhom 2290,80 m³/s. V mohutných riečnych štrkových naplaveninách sú veľké zásoby podzemných vôd, ktoré sú v hornej časti silne znečistené.

Z vodohospodárskeho hľadiska je to najvýznamnejší rajón Slovenska, v roku 1973 bola horná a stredná časť Žitného ostrova vyhlásená za prvú chránenu vodohospodársku oblasť na Slovensku. Pod povrchom sa nachádza asi 10 miliárd m³ kvalitnej pitnej vody, ktorá je znova a znova doplňovaná vodou presakujúcou z riek. Keďže Dunaj a jeho ramená neustále menili svoj smer vznikli riečne uloženiny v podobe tzv. aluviálnych nív. Ich materiál sa skladá zo štrkov, pieskov a hĺn. Množstvo podzemnej vody závisí od rozsahu, mocnosti a priepustnosti týchto sedimentov.

Územie obce Lehnice patrí do povodia rieky Dunaj. Vo vodstve riešeného územia osobitné postavenie majú vodné kanály – cez riešené územie preteká viac odvodňovaco-zavlažovacích kanálov, z ktorých najvýznamnejšie sú kanál Tomášov-Lehnice a Starý Klátovský kanál.

Územie obce Lehnice patrí do chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vody – do Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov (kde sa nachádzajú veľkokapacitné zdroje nadregionálneho významu).

V riešenom území ako i jeho mikroregióny boli navrhované významné zásoby geotermálnych vôd: vrt BL – 1, ktorý je situovaný na južnom okraji obce v parku Odborného liečebného ústavu. V súčasnosti sa nevyužíva. Zdroj je oplotený a vybavený ťažobnou kolónou. Z hľadiska zloženia sa jedná o stredne mineralizované vody sodíkovo - karbonátového typu s teplotou 54 °C.

Vodohospodársky chránené územia

Lex Žitný ostrov, zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nadobudol účinnosť 1. januára 2019. Niektoré ďalšie ustanovenia vstúpia do platnosti v rokoch 2020

a 2021. Tento zákon ustanovuje chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (chránené vodohospodárske oblasti), činnosti, ktoré sú na ich území zakázané, a opatrenia na ochranu povrchových vôd a podzemných vôd prirodzene sa vyskytujúcich v chránenej vodohospodárskej oblasti. Ustanovuje tiež práva a povinnosti osôb na úseku ochrany vôd a vodných pomerov, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí v chránenej vodohospodárskej oblasti a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

Klimatické pomery

Na základe klimatickogeografických typov Slovenska študované územie leží v suchej až mierne suchej oblasti teplej a prevažne teplej nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt. Suma teplôt 10°C a viac za jeden rok je 3000-3200.

Priemerná ročná teplota vzduchu v obci je 9,9 °C. Najchladnejší je mesiac január, kedy priemerná mesačná teplota vzduchu dosahuje hodnoty -2,1 °C. Najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 20,5 °C.

Zájmové územie nie je len našou najteplejšou oblasťou, ale patrí aj medzi najsuchšie oblasti Slovenska (oblasť je chránená pred západnými vetrami predhorím Álp a Malými Karpatmi), priemerný ročný úhrn zrážok je 550-600 mm. Najviac zrážok padne v mesiacoch máj, jún a júl – priemerne za mesiac 59,3 mm zrážok. Časť zrážok v zimnom období padne u nás vo forme snehu, z ktorého sa pri teplotách pod nulou utvorí pokrývka dlhšieho alebo kratšieho trvania podľa priebehu počasia. Výskyt snehu a trvanie snehovej pokrývky na danom území sú z roka na rok veľmi premenlivé v závislosti od rázu zimy. Priemerný dátum prvého dňa so snehovou pokrývkou pripadá na začiatok decembra. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za rok je 35,0, pričom najviac dní pripadá na mesiace január a február.

Z hľadiska veterných pomerov obec leží v jednej z najveternejších oblastí Slovenska. Najväčšie rýchlosti vetra a aj najviac veterných dní sa vyskytuje v zimnom a jarnom období. V chladnom polroku (od októbra do marca) priemerná rýchlosť vetra je 3,1 m/s, kým v teplom polroku (apríl až september) je 2,8 m/s. Prevládajúci smer vetra je SZ (24,5%), výskyt ostatných vetrov je nasledovný: S (17,7%), JV (16,3%), Z (8,5%), V (8,5%), J (6,1%), SV (6%), JZ (4,3%).

Pôda

Pôda predstavuje významný krajinný prvok s nezastupiteľnou energetickou a bioprodukčnou funkciou. Patrí medzi neobnoviteľné prírodné zdroje, s nezastupiteľnou produkčnou funkciou, je to jeden z najdôležitejších existenčných faktorov ľudskej spoločnosti. Kvalita pôdneho krytu výrazne podmieňuje existenciu určitých typov rastlinstva a živočíšstva v krajine.

Na štruktúre pôdnej pokrývky sa podieľajú viaceré pôdne druhy a typy. Na Podunajskej nížine sa nachádzajú prevažne čiernice a černoze, v jej pahorkatinnej časti hnedozeme a luvizeme. Na nivách vodných tokov prevládajú fluvizeme.

Z hľadiska kvality pôdneho fondu územie okresu Dunajská Streda je reprezentované najúrodnejšími pôdami, ktoré v súčasnosti s neustále narastajúcou intenzifikáciou

poľnohospodárskej výroby si vyžadujú naliehavú ochranu. V okrese Dunajská Streda viac ako polovicu z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy predstavuje chránená pôda (poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1.- 4. kvalitatívnej skupiny). Hlavnou príčinou takéhoto vysokého hodnotenia pôd je výhodná geografická poloha v rámci Slovenska, špecifické klimatické a stanovištné podmienky nížinného typu, priaznivý hydrologický režim a geologické podložie pre vývin najkvalitnejších pôd.

Pedologické podmienky územia

V k.ú. obce prevládajú piesočnato-hlinité, hlinité a ílovito-hlinité pôdne druhy. Pôdy sú bez skeletu až slabo skeletnaté. Potenciálna erózia pôdy je nijaká až nepatrná.

Hlavné pôdne typy v k.ú. obce sú:

- čiernice karbonátové, sprievodné čiernice glejové, lokálne rašelinové pôdy (na karbonátových nívnych sedimentoch),
- černozeme slabo glejové, prevažne karbonátové, sprievodné čiernice a čiernice glejové (na starých fluviálnych sedimentoch).

Bonita poľnohospodárskych pôd je dobrá – v riešenom území sa nachádzajú veľmi produkčné pôdy.

Flóra a fauna

Biotickú zložku posudzovaného územia tvoria rastlinné a živočíšne druhy zodpovedajúce rovinám, pahorkatinám a aj vrchovinám. Zastúpené sú tu rastlinné a živočíšne spoločenstvá lesov, lúčnych biotopov, pasienkov, aluviálnych nív miestnych tokov spoločenstvá brehových porastov riek, spoločenstvá antropogénne ovplyvnených stanovišť poľnohospodársky využívaných pôd a spoločenstvá intravilánu.

Podľa fyto geografického členenia Slovenska spadá záujmové územie do oblasti Panónskej flóry (Pannonicum), obvodu Eupanónskej xerothermnej flóry (Eupanonicum), okresu Podunajská nížina. Na Podunajskej nížine bola väčšina územia premenená na polia, na vlhkejších miestach sa zachovali miestami lúky, lesov sa zachovalo málo. V povodí riek sú to rôzne typy lužných lesov, rastlinstvo vŕôd a močiarov. Špecifické je rastlinstvo pieskov. V tejto oblasti sa vyskytujú slané pôdy s typickou slanomilnou vegetáciou. Pre túto oblasť je typický výskyt endemitov panónskej flóry (FUTÁK in MAZÚR, LUKNIŠ, 1980). MICHALKO in MAZÚR et LUKNIŠ (1980) vyčleňuje v rámci územia nasledovné združené jednotky potencionalnej prirodzenej vegetácie: vŕbovo-topoľové lužné lesy; Salicion albae (Tüxen, 1955) Müller et Görs 1958; jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy; Ulmion Oberdorfer 1953; suchomilné dubové lesy, ponticko-pannónske dubové lesy, Quercion pubescenti-petraeae Braun-Blanquet 1931 p.p., Aceri tatarici-Quercetum pubescentis-roboris Zólyomi et Jakucs 1957.

Keďže územie Žitného ostrova je veľmi úrodné najväčšie plochy boli premenené na polia a zachovalo sa len veľmi málo lesov a lúk. Popri Dunaji sa vyskytujú lužné lesy, v ktorých rastie napr. topol' biely, topol' čierny, brest vâz, rôzne druhy vrby, jelša lepkavá. V krovinnom a bylinnom poschodí môžeme nájsť žihľavu dvojdomú, lipkavca obyčajného, ostružinu ožinu, svíba krvavého a bazu čiernu. Len v týchto lesoch sa vyskytuje liana vinič lesný a hloh čierny. Taktiež tu môžeme nájsť panónske dubové sucholesy s dubom letným, javorom poľným, brestom, drieňom a inými druhmi v bylinnom poschodí, ako napr. kamienka modropurpurová, konvalinka dubová. Ramená Dunaja a kanály, ktoré popretkávajú Žitný Ostrov majú veľmi bohatú vegetáciu. Spomedzi chránených druhov rastlín sa tu vyskytuje lekno biele, leknovec štítnatý a ďalšie.

Celé širšie okolie dotknutého územia patrí lužným lesom nížinným (Ulmenion). Celkovo prevládajú dubové xerotermofilné lesy ponticko – panónske (Aceri tatari – Quercion) na vyšších dunajských terasách. Ich porasty sa v súčasnosti vyskytujú len zriedkavo, boli premenené na intenzívne využívanú ornú pôdu. Dná mŕtvych ramien sú zaradené do jednotky slatiniská (Tofieldetalia, Molinion coerulea), ktoré sú veľmi ovplyvnené melioračnými zásahmi, poľnohospodárskou činnosťou a časť z nich je v súčasnosti znehodnotená ťažbou rašeliny. Okolo väčších tokov rásťli i vrbovo – topol'ové lužné lesy (Salicion albae, Salicion triandrae). Prirodzené porasty sú často pozmenené a ohrozované ľudskou činnosťou.

Z hľadiska členenia územia Slovenska na zoogeografické regióny je záujmové územie súčasťou zoogeografickej provincie - Vnútrokarpatských zníženín, oblasti Pannónskej, obvodu Juhoslovenského, okrsku Dunajského lužného (ČEPELÁK in MAZÚR, LUKNIŠ, 1980). Pre tento živočíšny región sú charakteristické živočíšne druhy stepí, menej lesostepí a západoeurópskych listnatých lesov. Zaujímavý je výskyt niektorých glaciálnych reliktov. Vysoký podiel endemizmu tu dosahujú najmä panónske druhy, nakoľko panónska oblasť je oddelená od hlavnej časti provincie stepí rozsiahlym karpatským oblúkom. Je to najteplejšia a najsuchšia oblasť Slovenska, čím je daná tiež štruktúra jej fauny. Zachovali sa tu viaceré druhy teplomilnej tret'ohornej fauny - tret'ohorné relikty, ktoré sa sem rozšírili z ponticko-mediteránnej oblasti (BUCHAR, 1983).

Fauna Žitného ostrova je veľmi rôznorodá. Najvýznamnejšou nízkou zverou sú zajace, bažanty a jarabice. Spomedzi vysokej zveri sa tu najviac vyskytujú srnce, jelene tzv. dunajské a diviaky. Vládnuce prvkom živočíšstva je však vodné vtáctvo. Sú tu rôzne druhy kačíc, labutí (najmä labuť spevavá), čajok, kormoránov a dropov atď. Vody Dunaja a jeho ramien obýva veľký počet rýb napr. zubáč obyčajný, zubáč volžský, hrča obyčajná, karas obyčajný, blatniak a ešte mnohé ďalšie.

2. Krajina, scenéria, ochrana, stabilita

Krajina reprezentuje priestor, v ktorom sú realizované ľudské činnosti, najmä tie, ktoré súvisia s funkciami: bývanie, práca a oddych (rekreácia).

Štruktúra krajiny

Dotknuté územie, ktoré je súčasťou Žitného ostrova nachádzajúceho sa medzi tokom Dunaja a Malého Dunaja, sa vyznačuje jednotvárnym rovinatým reliéfom, s nepatrným výškovým rozčlenením - deniveláciou, ktorá nepresahuje 2 - 5 m na jednotku plochy. Na formovaní jeho reliéfu sa v hlavnej miere podieľali fluviálno - akumulčné procesy, najmä agradácia, súvisiaca so stratou transportnej schopnosti Dunaja.

V sledovanom území prevláda nížinný typ poľnohospodárskej krajiny s výlučným zastúpením ornej pôdy – orný podtyp vyplňa takmer celú časť riešeného územia. Poľnohospodárska pôda veľkoblokovej štruktúry vytvára obvodový lem v okolí intravilánov sídiel. V štruktúre využitia ornej pôdy prevažujú obilniny a krmoviny na ornej pôde. Z obilnín najväčšie zastúpenie má pestovanie pšenice a jačmeňa, z krmovín pestovanie lucerny, kýmnej kukurice, repky olejnej a v poslednej dobe je častá aj slnečnica. Menšia časť poľnohospodárskej pôdy v širšom okolí záujmového územia je využívaná ako trvalé trávne porasty a trvalé kultúry ako sú vinice, záhrady a ovocné sady.

Prvky s vysokým ekostabilizačným účinkom, ako sú lesy, trvalé trávne porasty, vodné plochy s brehovými porastmi a pod. sú zastúpené hlavne okolo Dunaja. V ostatnej krajine sú podstatne menej zastúpené. Lesné plochy sú reprezentované prevažne zvyškami lužných lesov v okolí vodných tokov a zriedkavejšie aj inde. Ďalším dôležitým prvkom je sídelná vegetácia, ktorá je reprezentovaná predovšetkým parkovou vegetáciou, verejnou vegetáciou v okolí verejných budov, priemyselných prevádzok, sakrálnych stavieb, prídomových záhradok a pod. Vodné toky a plochy sú reprezentované hlavne tokom Dunaja a jeho ramennou sústavou, umelými vodnými nádržami (rybníky, štrkoviská), potokmi a kanalizovanými tokmi a pod.

Súčasná krajinná štruktúra je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novovytvoril ako umelé prvky krajiny. Typ súčasnej krajiny je poľnohospodársky, so sústredenými vidieckymi sídlami. Ide o nížinnú rovinnú oráčinovú krajinu.

Typ súčasnej krajiny je poľnohospodársky, ide o nížinnú rovinnú oráčinovú krajinu, pričom 3,64 % výmery obce tvoria vodné plochy.

Súčasná krajinná štruktúra je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novovytvoril ako umelé prvky krajiny. Typ súčasnej krajiny je poľnohospodársky, so sústredenými vidieckymi sídlami, kde možno identifikovať dva subtypy krajiny:

- nížinnú rovinnú oráčinovú krajinu,
- nížinnú rovinnú oráčino-lúčnu krajinu

Scenéria krajiny

Krajinný obraz každého územia je daný prírodnými, najmä reliéfovými pomermi a vytvorenými prvkami súčasnej krajinskej štruktúry. Reliéf predstavuje limitu vo vizuálnom vnímaní krajiny, ktorá určuje, do akej miery je každá priestorová jednotka krajiny výhľadovým a súčasne videným priestorom (tzv. vizuálne prepojenie reliéfu). Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území

možno považovať v prvom rade všetky typy lesov, remízok, vetrolamov a brehových porastov, vodnú plochu a vodné toky, mokradnú vegetáciu a pod. Negatívnymi prvkami scenérie sú mestské a vidiecke osídlenia tvorené súvislou plochou zastavaných území, priemyselné a poľnohospodárske areály, technické prvky a iné negatívne javy a prvky, ktoré negatívne ovplyvňujú celkovú scenériu krajiny.

Zájmové územie pozostáva z dvoch základných častí, intravilánu reprezentujúceho zastavanú časť obcí a extravilán ktorý má charakter typickej poľnohospodárske využívanej krajiny. Teda v krajinnej štruktúre dominuje poľnohospodárska, zväčša veľkobloková pôda, prevažne využívaná ako orná pôda. Z hľadiska krajinnostabilizačného a estetického nemožno túto monotónnu poľnohospodársky intenzívne využívanú krajinu hodnotiť vysoko. I napriek uvedenému v území sa nachádza niekoľko významných prírodných, cenných dominant. Tieto sa viažu predovšetkým na vodné toky, ich brehovú porasty, lužné lesy a pod.

Hodnotenú územie tvorí intenzívne obhospodarovaná poľnohospodárska krajina s rovinným reliéfom a absenciou atraktívnych krajinno-estetických prvkov. Typický obraz krajiny tvoria veľkoblokové polia a trvalé kultúry, ohraničené panorámami vidieckych sídiel s výškovými dominantami kostolov, resp. technickými a urbanizačnými dominantami líniového a výškového charakteru. Atraktívne a pre nížinnú krajinu typické prírodné a poloprírodné prvky krajiny sú predstavované tokmi Dunaja a Malého Dunaja a ich pobrežných zón. Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území a jeho zázemí možno považovať v prvom rade vidiecke sídla harmonicky zapojené do krajiny prídomevými záhradami a záhumienkami, prvky stromoradií ciest II. triedy a poľných ciest, remízky a lesíky v poľnohospodárskej krajine, štrkoviská čiastočne vyvinuté s brehovými porastami. Za výrazne negatívne prvky scenérie krajiny možno považovať sústavu vedení vysokého napätia, priemyselné areály. Negatívne prvky scenérie lokálneho významu predstavujú skládky zeminy a štrku, skládky odpadu popri poľných cestách.

Stabilita krajiny

Územie Žitného ostrova je v porovnaní s pôvodným stavom úplne zmenené, zastúpenie pôvodných prvkov je minimálne.

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dunajská Streda vymedzil jednotlivé prvky ÚSES na regionálnej úrovni. Podľa tohto dokumentu sú v širšom záujmovom území nachádzajú prvky:

Podľa analýz a interpretácii geofondovej významnosti územie boli identifikované najvýznamnejšie plochy s nadnárodným významom, ktoré zároveň predstavujú biocentrá nadregionálneho významu a plochy s regionálnym významom ako biocentrá regionálneho významu. Poslednú skupinu tvoria genofondové plochy síve s výskytom významnejších druhov, ale s narušenými prírodnými podmienkami, čo sa prejavuje v absencii viacerých druhov citlivých na ľudský zásah. Podobne boli vyčlenené aj biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu.

Pod pojmom „Ekologická stabilita“ rozumieme komplexnú vlastnosť ekosystémov charakterizovanú schopnosťou Udržiavanie ekologickej stability na Zemi je prvoradou nevyhnutnou podmienkou princípu trvalo udržateľného rozvoja.

Zachovanie ekologickej stability je konkretizáciou tohto rozvoja a má významný vplyv na rozvoj spoločnosti.

ÚSES predstavuje jeden zo záväzných ekologických podkladov územnoplánovacej dokumentácie ako i pozemkových úprav. Je to vybraná nepravidelná sieť endogénne (vnútorne) ekologicky stabilnejších segmentov krajiny, ktoré sú na základe svojich funkcií, vzájomných vzťahov a optimálnych priestorových kritérií rozmiestnené takým spôsobom, aby spĺňali svoj účel. Základ toho systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

Kategória prvku ÚSES okresu DS

Názov prvku ÚSES

Biocentrum nadregionálneho významu

Čičovský luh – časť
Dunajské luhy

Biocentrum regionálneho významu

Malý Dunaj
Potônská mokraď
Čičovský luh – časť

Biokoridor nadregionálneho významu

Bohel'ovské rybníky –Šarkan
Chotárny kanál – Čiližský potok
Tok rieky Dunaj s jeho okolím
Tok rieky Malý Dunaj s jeho okolím

Biokoridor regionálneho významu

Bohel'ovské rybníky –
kanál Dobrohošť – Kračany
Kanál Gabčíkovo – Topoľníky
Kanál Gabčíkovo – Topoľovec
Kanál Topoľovec – Vrbina
Kanál Jurová – Šarkan

Súčasný stav mnohých území, ktoré sú súčasťou ÚSES, nie je uspokojivý. Často sú ohrozované ľudskými aktivitami. Územia pozdĺž vodných tokov sú lemované drobnými skládkami, korytá mŕtvych ramien slúžia často ako nelegálne skládky odpadu. Pobrežné územia vodných plôch sú často živelne rekreačne využívané, nie sú upravené, vyskytujú sa pri nich rôzne neidentifikovateľné objekty bez funkčného využitia, alebo poškodené objekty

Ochrana prírody a krajiny

Okres Dunajská Streda patrí medzi regióny so značne pozmenenou krajinnou štruktúrou, v ktorej sa nachádzajú rozsiahle poľnohospodársky obhospodarované plochy a veľké urbanizačné celky. Napriek tomu sa v niektorých oblastiach stále vyznačuje vysokou rozmanitosťou druhov rastlín a živočíchov, ako aj biotopov, na ochranu ktorých boli vyhlásené chránené územia. V riešenom území sú evidované nasledovné územia, ktoré sú chránené podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Chránené územia okresu Dunajská Streda

4 prírodné rezervácie (Hetméň, Jurovský les, Opatovské jazierko, Foráš)

1 prírodná pamiatka (Kráľovská lúka)

3 národné prírodné rezervácie (Čičovské mŕtve rameno, Klátovské rameno, Ostrov orliaka morského)

7 chránených areálov (Gabčíkovský park, Hubický park, Kráľovičovskokračiansky park,

Rohovský park, Tonkovský park, Čiližské močiare, Konopiská)

Chránené stromy okresu Dunajská Streda

S 239	Dub v Kostolnej Gale	1	Dub letný (Quercus robur L.)	Kostolná Gala
S 240	Koelreuterie v Hubiciach	19	jaseňovec metlinatý (Koelreuteria paniculata)	Hubice
S 241	Lipy vo Vrakúni	2	lipa malolistá (Tilia cordata Mill.)	Vrakúň
S 242	Topoľ čierny v Topoľníkoch	1	topoľ čierny (Populus nigra)	Topoľníky
S 243	Topoľ čierny v Šamoríne	1	topoľ čierny (Populus nigra)	Šamorín
S 244	Platany v Okoči	2	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Okoč
S 245	Stromy vo Vojke	3	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Vojka nad Dunajom
S 246	Platany v Nkyje na Ostrove	3	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Nkyje na Ostrove
S 247	Platany v Blatnej na Ostrove	2	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Blatná na Ostrove
S 248	Dub v Hornom Mýte	1	dub letný (Quercus robur L.)	Horné mýto
S 249	Dub v Michale na Ostrove	1	dub letný (Quercus robur L.)	Michal na Ostrove
S 250	Dub Letný v Lehniciach	1	dub letný (Quercus robur L.)	Veľký Lég
S 251	Dub letný v Mliečanoch	1	dub letný (Quercus robur L.)	Mliečany

Medzinárodné dohovory

V rámci medzinárodných dohovorov platí na území Slovenska niekoľko významných zmlúv a dohovorov, ktoré majú za cieľ výraznejšie chrániť svetové dedičstvo na Zemi. Podľa nich sú vyčlenené chránené územia a lokality, ktoré nie sú kategóriou chráneného územia podľa zákona č. 543/2002 Z. z., ale tvoria významnú základňu

pre rozvoj vedy a prezentácie ochrany prírody v zahraničí. Tieto územia môžu však patriť do národnej sústavy chránených území, alebo do navrhovanej európskej súvislej sústavy chránených území NATURA 2000. Sieť sústavy NATURA 2000 predstavuje súvislú európsku ekologickú sieť chránených území na ochranu prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín významných pre ES. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území – osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SACs) vyhlasované na základe Smernice o biotopoch a osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPAs) vyhlasované na základe Smernice o vtákoch.

Cieľom súvislej európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) je zabezpečiť ochranu najzväčnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a ochranu prírodných biotopov, zachovať priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu ako prírodného dedičstva.

V zmysle Smernice o biotopoch bol na Slovensku spracovaný Národný zoznam území európskeho významu. Výnosom Ministerstva životného prostredia SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004 bol vydaný národný zoznam území európskeho významu, ktorým MŽP SR podľa § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. v znení zákona č. 525/2003 Z.z. ustanovuje Národný zoznam, ktorý obsahuje názov lokality navrhovaného územia európskeho významu, katastrálne územie, v ktorom sa lokalita nachádza, výmeru lokality, stupeň územnej ochrany navrhovaného územia európskeho významu, vrátane územnej a časovej doby platnosti podmienok ochrany a odôvodnenie návrhu ochrany. Tento výnos nadobudol účinnosť 1. augusta 2004 a bol uverejnený vo Vestníku MŽP SR, ročník 12, čiastka 3 z roku 2004.

Dôležitým z hľadiska ochrany vodného vtáctva je Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (**Ramsarský dohovor**). V rámci Ramsarského Dohovoru o mokradiach sa členské krajiny zaviazali chrániť mokrade a na svojom území vypracovať a realizovať opatrenia vo vzťahu k existujúcim mokradiam. Mokrade sú biotopy, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody. Sú to územia s močiarimi, slatinami, rašeliniskami a vodami prírodnými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi. Medzi mokrade patria všetky územia prírodného aj umelého pôvodu, kde je vodná hladina na povrchu, alebo blízko povrchu pôdy, alebo kde povrch pokrýva plytká voda, ako aj potoky, rieky a vodné nádrže. V záujmovom území sa nachádzajú vodné toky, ktoré dávajú predpoklad výskytu takýchto lokalít a to najmä na úrovni lokálnych mokradi, prípadne regionálne významných mokradi.

Medzinárodne významné mokrade na území okresu DS:

Dunajské luhy

Národne významné mokrade na území okresu DS:

Zdrž vodného diela Gabčíkovo (Šamorín, Rohovce)

Klátovské rameno a priľahlé močiare (Jahodná až Orechová Potôň – Lúky)

Regionálne významné mokrade na území okresu DS:

Istragov (Gabčíkovo, Sap), **Malý Dunaj** (Janíky, Blahová), **Čanádske rybníky** (Dolný Bar, Dolný Štál), **Rybníky pri Veľkom Blahove** (Veľké Blahovo), **Boheľov – rybník** (Boheľov), **Ľavostranný priesakový kanál SVD G - N** (Šamorín, Rohovce),

Zavlažovací kanál Malinovo – Blahová (Čakany, Blahová), **Kanál Dobrohošť – Kračany** (Rohovce, Kostolné Kračany), **Zavlažovací kanál Tomašov – Lehnice** (Štvrtok na Ostrove, Mierovo, Lehnice), **Ostrov orliaka morského** (Baka), **Medved'ov – trstina** (Medved'ov), **Pravostranný priesakový kanál VD - G** (Šamorín, Kyselica), **Gabčíkovo – Gazdovské ostrovy** (Gabčíkovo), **Žriebäcie lúky** (Blahová, Horná Potôň), **Bodíky – Kráľovská lúka** (Bodíky)

Lokálne významné mokrade okresu DS:

Hetmáň pusta (Lehnice), **Šul'any – starý vrbovo-topoľový les** (Horný Bar), **Blatnianske jazero** (Sárosfai tó) (Blatná na Ostrove), **Opatovské jazierko PR** (Medved'ov), **Háromházi tó** (Štvrtok na Ostrove), **Bereki lápas – lužný les** (Šamorín), **Mliečno – rybník (zavlažovací)** (Šamorín), **Rybárske jazero - Hubice** (Hubice), **Štrková jama – Trnávka** (Trnávka), **Cíferi tó** (Óldza), **Jazierko v Hubickom parku** (Hubice)

Do riešeného územia nezasahujú **žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia prírody a krajiny**, ani územia existujúce alebo navrhované, zaradené do súvislej európskej sústavy chránených území (európsky významné územie, chránené vtáacie územie), dotknuté územie je v 1. stupni ochrany a podlieha všeobecnej ochrane podľa druhej časti zákona č. 543/2002 Z. z.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Podľa územnoprávneho členenia SR sa dotknuté územie nachádza v okrese Dunajská Streda. Okres Dunajská Streda sa rozprestiera v Podunajskej nížine. Zaberá väčšiu časť územia medzi Dunajom a Malým Dunajom, ktorých korytá vytvorili tzv. dunajský ostrov – pre svoju úrodnú pôdu nazývaný Žitným ostrovom.

Okres Dunajská Streda sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenska. V súčasnosti tvorí jeden z okresov Trnavského samosprávneho kraja. Vo vidieckych sídlach žije 59% obyvateľstva okresu. Národnostné zloženie obyvateľstva okresu je charakteristické dominanciou Maďarov (87,2%), Slovákov je 11,3% a Čechov je 0,6% a Rómov 0,6%.

Hodnotené územie navrhovanej činnosti patrí do Trnavského kraja, územného obvodu Dunajská Streda, katastrálneho územia Kostolné Kračany .

Obec Kostolné Kračany leží v typicky poľnohospodárskej oblasti s veľkou intenzitou poľnohospodárskej výroby.

Demografia obec Kostolné Kračany

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, ale naopak vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry, priestorového rozloženia a ďalších znakov. Logickým a nevyhnutným dôsledkom transformačných pohybov v politickej a ekonomickej sfére slovenskej spoločnosti po roku 1989 sú aj posuny v demografickom vývoji.

Nárast počtu obyvateľstva v obci je dlhodobou pozitívny, nemá klesajúci charakter, ako mnohé iné obce na Slovensku. Z pohľadu národnostného zastúpenia dominujú v Kostolných Kračanoch obyvatelia maďarskej národnosti.

Občianska a technická vybavenosť

Obec je dopravne spojená s okolitými obcami cestou III. triedy – 5065, 5067, 5071. Najbližšou významnejšou komunikáciou nadregionálneho významu je cesta I. triedy I/63, ktorá vedie severným okrajom záujmového územia budúcej elektrárne. V úseku Bratislava – Veľký Meder je táto komunikácia súčasťou medzinárodnej cesty E 575, ktorá je cez hraničný prechod Medved'ov – Vámosszabadi nasmerovaná do Maďarskej republiky.

V obci Kostolné Kračany je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je napojený na verejný skupinový vodovod mesta Dunajská Streda. Kostolné Kračany majú z časti vybudovanú verejnú kanalizáciu, ktorá je napojená na verejnú kanalizáciu Dunajskej Stredy. Pre zásobovanie regiónu elektrickou energiou slúžia distribučné rozvody 110 kV a 22 kV vedení. Obec je elektrifikovaná a plynofikovaná. Kostolné Kračany predstavuje počtom obyvateľov a vybudovanou infraštruktúrou základný typ sídla s menším strediskovým významom. Pre poskytovanie základných služieb terciárnej sféry ako aj ostatných potrieb využíva obyvateľstvo blízkosť okresného mesta, ale aj vzdialenejších mestských útvarov.

Miestna administratíva a správa je zastúpená obecným úradom. Z hľadiska vzdelávacích možností je v obci materská a základná škola. Zo zariadení verejných služieb sa v obci nachádzajú: kultúrny dom, reštaurácie a základná sieť obchodov. Lokalizačne sú zariadenia občianskej vybavenosti sústredené prevažne v centre obce.

História obce

Obec Kostolné Kračany leží v srdci Žitného ostrova. Pozostáva zo šiestich obecných častí: Kostolné, Pinkové, Šipošovské, Amadeho Kračany, Kyncelové a Moravské Kračany.

Obce s názvom Kračany neďaleko od okresného mesta Dunajská Streda sa vyznačujú so vzácnou zvláštnosťou, korene ktorej siahajú veľmi hlboko, stáročia do minulosti. I keď hranice medzi jednotlivými Kračanmi už dávno zanikli, postupom času sa z nich mnohé spojili, ale i tak, Kračančania medzi sebou dodnes rozlišujú jednotlivé pôvodné usadlosti.

Samotné slovo k a r c s a, podľa názoru jazykovedcov, má pôvod v starej turečtine a znamená menší opevnený dvor. Iní zase poukazujú na možnú súvislosť názvu Karcsa s pojmom karchas, tretou najvyššou sudcovskou hodnosťou pohanských Maďarov.

Ako názov lokality na Žitnom ostrove sa prvýkrát vyskytuje v latinsky písanej podobe C o r c h a, v dokumente uhorského kráľa Ondreja II. z roku 1215. Kráľ svojím rozhodnutím na žiadosť ostrihomského arcibiskupa Jána, niekoľko poddaných Bratislavského hradného panstva – stará listina zachovala aj ich mená: Zida, Alus, Bucha a Paul – uvoľnil z hradných služieb a spolu s ich usadlosťou s názvom Corcha preradil medzi poddaných arcibiskupstva.

Názov našich Kračian sa v neskorších dobách stále častejšie objavuje v rozličných listinách, hlavne o darovaní majetkov. Listina pochádzajúca takisto z 13. storočia spomína našu obec pod názvom Caracha. V dokumentu, datovanom v roku 1240 potvrdzuje kráľ Béla IV. rozhodnutie župana Bratislavskej župy Endreho, vo veci

rozsudku vyneseného v spore obyvateľov hradného panstva z troch obcí s názvom Oboni a dvoch obcí Caracha a viacerých hradných jobagiónov proti Remigovi z Caracha. Do roku 1289 sa v listinách striedavo spomínajú dnešné Kračany pod názvami Caracha, Karacha (1248) Karcha, Carchan, Korchan, ale od roku 1299 sa už spomínajú stále pod názvom Karcha (v latinskom texte ch=č).

Na mieste dnešných Kostolných Kračian sa spomína v dobových dokumentoch viac usadlostí. Názvy týchto lokalít v najstarších listinách: Egyházaskarcha (1351), Remegkarcha (1355), Diákkarcha (1357), Barthalkarcha (1377), Lászlókarcha (1377), Lucakarcha (1467).

Medzi vzácne pamiatky Kračančanov patrí listina ostrihomskeho arcibiskupa Tomáša z roku 1308, ktorou vyhovuje prosbe zemanov z Kračian o založenie kaplnky na bližšie neurčenom mieste. Svoju žiadosť odôvodňovali tým, že kostol Svätého Jakuba vo Vrakúni je od nich veľmi ďaleko, a že v dobe povodní sa k nemu kvôli kalužiam ťažko dá priblížiť.

Cenným prameňom skúmania miestnych pomerov z konca 18. storočia je podrobná zápisnica o výsledkoch kontrolnej prehliadky farnosti Kostolných Kračanoch. Začiatkom 18. storočia už bola budova kostola vo veľmi zlom stave. V roku 1738 ju dávajú Somogyiovci opraviť a rozšíriť. Svoju dnešnú podobu dostal kostol v roku 1820, keď namiesto už skoro úplne zrúteného bývalého kostola dáva György Bartal postaviť v klasicistickom štýle úplne nový kostol, s barokovými prvkami.

Kostolné Kračany, ako sídlo kostola nesúceho meno svojho patróna, Svätého Bartolomeja, boli po dlhé stáročia náboženským centrom Kračanska, a sú aj dnes miestom náboženského života obyvateľov všetkých dvanástich Kračian.

Amadeho Kračany (Amadékarcsa)

Dnešné Amadeho Kračany sú najjužnejšou časťou kraja Kračian, spomínané z roku 1396. Svoj názov dostali podľa mena majiteľov, rodu Amade (Omode) koncom 14. storočia. Predchádzajúci názov tejto usadlosti bol Nepekarcha (Népe-Karcsa). S týmto názvom sa prvýkrát stretávame v listine z roku 1326. Starý názov Nepekarcha na konci 14. storočia prestal používať a novým názvom usadlosti je odvtedy Omodekarcha, resp. Amadekarcha (Omodeho Kračany, neskôr Amadeho Kračany)

Šipošovské Kračany (Siposkarcsa)

Názov dnešných Šipošovských Kračian sa prvýkrát spomína v listine o darovaní majetku regentom Jánosom Hunyadim, datovanej v roku 1447. Podľa listín na mieste majetku Síposkarcsa v predchádzajúcich storočiach figurovala usadlosť s názvom Igrickarcsa. Názov dostala podľa povolania svojich obyvateľov, lebo v stredoveku bývali tam igríci (pesničkári) Bratislavského hradu. György Somogyi z Derghu a Kračian, ktorý sa priženil do rodiny Amade, dal postaviť koncom 16. storočia v Šipošovských Kračanoch zámocký kaštieľ. Usadlosť sa menovala istú dobu po zakladateľovi Somogyháza, neskôr sa v dokumentoch spomína ako Kastéllkarcsa (Kaštieľové Kračany). Obec sa v roku 1882 pod názvom Sipos-amadékarcsa spojila s Amadeho Kračanmi.

Pinkové Kračany (Pinkekarcsa)

Dokumenty z roku 1355 spomínajú Moravské Kračany a Pinkové Kračany pod spoločným názvom „Karcha Archiepiscopatus“, čiže „Kračany arcibiskupstva“. V listinách, súvisiacich s arcibiskupskými Kračanmi sa prvýkrát objavuje - aspoň podľa našich doterajších znalostí- zemepisný názov Corcha. Vyplýva z nich, že usadlosť Corcha, spomínaná v roku 1215, boli Pinkové Kračany. Svoj názov dostala podľa Pynka vnuka Alusa a jeho potomkov. V roku 1828 obec mala 21 domov a 172 obyvateľov.

Moravské Kračany (Móroczkarcsa)

Názov obce poukazuje na tam žijúcu osobu Jánoša Morocha (Morocza) a nevytvára o národnosti jej obyvateľov. S prívlastkom Mórocz sa prvýkrát stretávame v listine z roku 1394. V tejto podobe : „filius Ladislai de Moroz Janos Karcha...“ V roku 1828 obec mala 21 domov a 172 obyvateľov.

Kyncelové Kračany

Táto usadlosť behom storočí nemenila svoje zemepisné miesto: i v súčasnosti leží práve tam, kde sa nachádzala v 13. storočí. Usadlosť dostala názov po hradnom jobagiónovi Kenczovi. Názov usadlosti sa v druhej polovici 14. storočia spomína ako Cunchul-, Kunchul-, Kunczel-, a Kentelkarcha, v 15. a 16. storočí ho písali v tvare Kunczen-, Kunczel-, Könczöl- a Kenczelkarcsa. Ľudová etymológia a povery k miestnym názvom Karcsa poukazujú na tátoša Göncöla. V roku 1828 obec mala 10 domov a 76 obyvateľov.

Kostolné Kračany

Kostolné Kračany, ako sídlo kostola nesúceho meno svojho patróna, sv. Bartolomeja, boli po dlhé stáročia náboženským centrom Kračanska, a sú aj dnes miestom náboženského života obyvateľov všetkých dvanástich Kračian. Na mieste dnešných Kostolných Kračian sa spomína v dobových dokumentoch viac usadlostí. Názvy týchto lokalít v najstarších listinách: Egyházaskarcha (1351), Remegkarcha (1355), Diákkarcha (1357), Barthalkarcha (1377), Lászlókarcha (1377), Lucakarcha (1467). V roku 1828 obec mala 9 domov a 65 obyvateľov.

Kultúrne pamiatky

Na území Kračian je najznámejšou historickou pamiatkou **kaštieľ** v Damazérových Kračanoch a **park**, ktorý ho obklopuje.

V centre obce Kráľovičove Kračany, oproti obecnému úradu stojí dom, postavený v roku 1878, ktorý pripomína kračiansku a žitnoostrovskú ľudovú architektúru, a ktorý dala obec upraviť ako **vlastivedný dom**.

Pozoruhodnosťou Kľučiarových Kračian je **kaplnka**, postavená na počesť Svätého Jozefa v roku 1840.

Kostol celého kraja Kračian, čiže kostol a fara všetkých dvanástich Kračian, sa nachádza v Kostolných Kračanoch. Na fare dodnes s pietou opatrujú originálnu - s voskovou pečaťou opatrenú - listinu ostrihomského arcibiskupa Tomáša, vydanú v roku 1308, v ktorej sa hovorí o tom, že niekoľko kračianskych, resp, žitnoostrovských zemanov, ktorí patrili do obvodu vrakúnskej farnosti (kostola), navštívilo ostrihomského arcibiskupa Tomáša a žiadali o povolenie, aby na počesť Svätého Mikuláša - v bližšie neurčených Kračanoch - mohli postaviť kaplnku. Svoju

žiadosť odôvodňovali tým, že kostol Svätého Jakuba vo Vrakúni je od nich veľmi ďaleko, a že v dobe povodní sa k nemu kvôli kalužiam ťažko dá priblížiť. Arcibiskup povolil stavbu kaplnky. Ale, dodnes neexistuje žiadna písomná stopa, potvrdzujúca jej výstavbu.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia, vrátane zdravia

Životné prostredie je otázkou vzťahov medzi ľudským životom a celkovo ponímaným okolím. Takto definovaný hlavný funkčný vzťah je vzťahom vyššieho rádu – životného prostredia človeka. Kvalita životného prostredia je ohrozovaná a znehodnocovaná pôsobením negatívnych javov, charakteru stresových faktorov. Za stresové faktory sa považujú tie ľudské aktivity, ktoré ohrozujú existenciu a kvalitu jednotlivých krajinotvorných zložiek. V hodnotenom území sa sledovali najintenzívnejšie pôsobiace stresové faktory, a to primárne i sekundárne.

Za primárne stresové faktory sa považujú umelé, alebo poloprirodzené prvky v krajine, ktoré sú zväčša pôvodcom stresu. Patria sem všetky hmotné antropogénne prvky územia slúžiace na výrobnú-skladovacie, dopravné, obytno-rekreačné, vodohospodárske, poľnohospodárske a energetické účely. Ich negatívny vplyv sa prejavuje predovšetkým plošným záberom prírodných ekosystémov a následnou antropizáciou územia.

Z aspektu životného prostredia sa prejavujú tieto stresové faktory zmenou kvality priestorovej štruktúry katastrálneho územia, ako i narušením stability a estetiky krajiny. Z tohto aspektu vidno, že najhoršiu kvalitu priestorovej štruktúry majú mestské sídla regiónu s vysokým stupňom antropizácie územia v dôsledku veľkej koncentrácie socioekonomických aktivít na ich území.

Územie SR je rozdelené do 5 kategórií environmentálnej kvality. Porovnaním stavu počas piatich rokov 2010 – 2015 a stavu v roku 2016, došlo k miernemu nárastu regiónov s nenarušeným prostredím cca o 2,3 %. Uvedený nárast regiónov s nenarušeným prostredím vznikol realizáciou opatrení do životného prostredia pridelenými dotáciami regiónom z Operačného programu Životné prostredie v rokoch 2010 – 2015, ako aj novelizáciou zákonov v oblasti starostlivosti o životné prostredie (SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2016) Slovensko v súčasnosti čelí mnohým environmentálnym výzvam. Máme problémy s kvalitou ovzdušia, nízkou mierou recyklácie odpadu, ale aj s ochranou ekosystémov. Len samotné znečistenie ovzdušia u nás spôsobuje viac ako 5 000 predčasných úmrtí ročne. Environmentálne problémy majú pritom stále väčší vplyv na ekonomiku, zamestnanosť, ale aj komfort života obyvateľov. Okrem toho, podobne ako na celom svete, Slovensko už v súčasnosti zasahuje zmena klímy s viditeľnými dopadmi, ktoré sa v budúcnosti budú vážne prejavovať v podobe environmentálnych, ekonomických a zdravotných problémov. Podľa odhadov len v roku 2013 dosiahli na Slovensku ekonomické straty z extrémov zmeny klímy hodnotu viac ako 1,3 miliardy eur.

Potrebuje aktuálnu a modernú víziu

Environmentálne výzvy, ktorým Slovensko čelí, si vyžadujú dlhodobú víziu a strategické smerovanie. Potrebu novej, modernej stratégie environmentálnej

politiky, ktorá reflektuje aktuálnu situáciu a urgentné problémy životného prostredia, zdôrazňuje aj fakt, že platná *Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky* bola schválená ešte v roku 1993 a odvtedy nebola aktualizovaná.

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politik. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa zmene klímy budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie.

Ovzdušie

Ovzdušia je jednou z najdôležitejších zložiek životného prostredia a pre života človeka je nenahraditeľná. Ľudský organizmus je dokonale adaptovaný na súčasné zloženie ovzdušia a do určitej miery toleruje jeho zmeny.

Kvalita ovzdušia je spomedzi všetkých faktorov určujúcich kvalitu životného prostredia obyvateľmi najčastejšie pociťovaná a hodnotená. Preto ho môžeme považovať za jeden z najvýznamnejších faktorov spokojnosti obyvateľstva so životným prostredím.

Vývoj **emisii znečisťujúcich látok** z dlhodobého hľadiska zaznamenal klesajúci trend. Pokles v posledných rokoch je však veľmi nevýrazný, resp. u niektorých znečisťujúcich látok bol zaznamenaný aj medziročný mierny nárast. SR neprekračuje emisné stropy (stanovené limitné hodnoty do roku 2020) pre žiadnu zo sledovaných látok (oxidy dusíka - NO_x, oxidy síry - SO_x, amoniak NH₃, prchavé organické látky okrem metánu - NMVOC). Od roku 2020 vstúpia do platnosti nové prísnejšie emisné stropy a ku sledovaným látkam pribudnú aj PM_{2,5}. (drobné častice alebo kvapôčky s aerodynamickým priemerom menším ako 2,5 μm)

SR plní záväzky vyplývajúce z Dohovoru EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov a jeho protokolov.

Napriek poklesom celkového množstva emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia zostáva **kvalita ovzdušia** jedným z najzávažnejších problémov v životnom prostredí a Envirostratégia 2030 ju definuje ako **jeden z troch najväčších súčasných problémov** na Slovensku. Zatiaľ sa nedarí SR plniť všetky stanovené limitné hodnoty, problémom zostáva hlavne znečistenie ovzdušia oxidom dusičitým - NO₂, drobnými časticami alebo kvapôčkami s aerodynamickým priemerom menším ako 10 μm - PM₁₀ a benzo(a)pyrénom - BaP. Taktiež problémom zostáva prízemný ozón, kde sú trvalo prekračované stanovené cieľové hodnoty.

Podľa najnovších údajov publikovaných Európskou environmentálnou agentúrou (EEA) znečistenie ovzdušia spôsobilo v roku 2014 na Slovensku 5 416 predčasných úmrtí. V roku 2015 sa ich počet zvýšil na 5 421.

Na vysokých koncentráciách tuhých znečisťujúcich látok sa podpisuje najmä vykurovanie málo efektívnymi spaľovacími zariadeniami tuhých palív vrátane

biomasy v domácnostiach. K vysokej koncentrácii v ovzduší prispievajú aj emisie zo spaľovacích motorov automobilov a spaľovacie procesy v priemysle. Doprava sa podieľa na vysokých koncentráciách oxidov dusíka. Najviac predčasných úmrtí v dôsledku vystavenia obyvateľov znečisťujúcim látkam je zapríčinených vystaveniu jemným prachovým časticiam (PM_{2,5}).

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Hodnotenie kvality ovzdušia sa uskutočňuje **v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší**. Kritériá kvality ovzdušia (limitné a cieľové hodnoty, medze tolerancie, horné a dolné medze na hodnotenie a ďalšie) sú uvedené **vo vyhláške MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia**. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia v SR sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

Zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia ustanovuje prevádzkovateľom stacionárnych zdrojov znečisťovania povinnosť každoročne oznámiť príslušnému orgánu ochrany ovzdušia úplné a pravidelné údaje o tom, aké množstvá a druhy znečisťujúcich látok vypustili do ovzdušia v uplynulom roku.

Zájmové územie patrí k oblastiam s relatívne málo znečisteným ovzduším. Vzhľadom k všeobecne priaznivým klimatickým a mikroklimatickým pomerom je veľmi dobre prevetrávané, v dôsledku čoho dochádza k pomerne rýchlemu a účinnému rozptylu emitovaných znečisťujúcich látok.

Kvalita ovzdušia v roku 2030 bude výrazne lepšia a nebude mať výrazne nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie. Dosiahne sa to výrazným znížením množstva emisií oproti roku 2005 - SO₂ o 82 %, NO_x o 50 %, NMVOC o 32 %, NH₃ o 30 % a PM_{2,5} o 49 %. Postupne bude utlmená výroba elektriny z uhlia. Vykurovanie v domácnostiach a doprava v mestách sa posunie k environmentálne prijateľnejším alternatívam. Posilní sa princíp uplatňovania BAT v priemysle, energetike ale aj poľnohospodárstve a v potravinárstve. Národný program znižovania znečisťovania bude zameraný na nákladovo efektívne opatrenia redukcie emisií. Ochrana ovzdušia sa bude riadiť zásadou „znečisťovateľ platí“. Zváži sa zavedenie systému obchodovania s emisnými kvótami pre látky znečisťujúce ovzdušie. Pokuty za znečisťovanie sa zvýšia do takej miery, aby prekračovanie limitov nebolo ekonomicky atraktívne.

Pod pojmom zmena klímy rozumieme zmenu dlhodobého charakteru počasia v určitej oblasti, čo sa môže prejavovať nárastom priemerných teplôt, častejším výskytom extrémnych prírodných javov, či poklesom úhrnu zrážok. Zmenu klímy spôsobuje predovšetkým skleníkový efekt. Tento efekt vzniká pri prechode krátkovlnného slnečného žiarenia cez atmosféru. Po dopade na zemský povrch sa žiarenie pohltí v atmosfére (malá časť), alebo sa odrazí a pohltí zemským povrchom a atmosférou (väčšia časť). Pohltená časť sa transformuje na dlhovlnné žiarenie.

Pre zmiernenie tempa zmeny klímy je potrebné zavádzať mitigačné opatrenia zamerané na obmedzovanie množstva vypúšťaných skleníkových plynov do

ovzdušia alebo zvyšovať záchyty uhlíka. Pre lepšie prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy je potrebné

V rámci ochrany ovzdušia Slovensko dosiahne stanovené ciele a zníži emisie skleníkových plynov v sektoroch obchodovania s emisiami o 43 % a mimo týchto sektorov o 20 % oproti roku 2005. Okrem pokračovania v schéme obchodovania s emisiami sa zväží zelená fiškálna reforma, pri ktorej sa presunie ťarcha zdanenia smerom k environmentálnym daniam v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“. Budú sa odstraňovať environmentálne škodlivé dotácie a regulácie. Adaptačné opatrenia budú v regiónoch reflektovať ich špecifiká a v dostatočnej miere reagovať na zmenu klímy.

Zaťaženie územia hlukom, radónové riziko

Environmentálny hluk je prirodzenou a samozrejmovou súčasťou životných aktivít obyvateľstva. Jeho prítomnosť je v životnom prostredí neodmysliteľne spojená s rôznymi formami dopravy, ale aj s mnohými pracovnými či mimopracovnými aktivitami. Environmentálny hluk, ktorého hlavnými zdrojmi sú doprava, priemysel, konštrukcie, verejná práca a okolie, patrí k najrozšírenejším škodlivinám životného a pracovného prostredia.

Z hľadiska ochrany zdravia obyvateľov sú v životnom prostredí významnejšie tzv. nešpecifické účinky, pri ktorých hluk pôsobí ako stresový faktor ovplyvňujúci činnosť kardiovaskulárneho systému, čím v nemalej miere prispieva k vzniku srdcovo-cievnych ochorení, vyvolávajúci poruchy v psychickej oblasti alebo ovplyvňujúci kvalitu spánku, oddychu a regenerácie organizmu. Ekonomický rozvoj spoločnosti sprevádzaný vznikom nových zdrojov environmentálneho hluku, rastúca miera urbanizácie územia a zvyšovanie intenzity environmentálne najnepriaznivejšej individuálnej automobilovej dopravy, mení vnímanie a postoj človeka k hluku, ktorý čoraz viac ovplyvňuje kvalitu života a úroveň zdravia exponovaných obyvateľov. Ide o druhý najvýznamnejší environmentálny faktor, hneď po kvalite ovzdušia. Z pohľadu orgánov verejného zdravotníctva je hluk zároveň jednou z najčastejších príčin podnetov a sťažností obyvateľov.

Riešenie problémov s hlukom je „behom na dlhú trať“. Realizácia protihlukových opatrení je spojená s nemalými finančnými prostriedkami a skutočnosť, že ich opodstatnenosť a efekt na zdraví verejnosti sa prejaví až v dlhodobom horizonte, v podobe znižujúcej sa chorobnosti populácie, ich presadzovaniu v praxi príliš nenahráva.

Z hľadiska ochrany ľudského zdravia je dôležitá aj radiačná ochrana a to hlavne pred vnútorným ožarovaním prírodnými radionuklidmi, ktorých hlavným zdrojom v geologickom prostredí je prírodný radón. S narastajúcou koncentráciou radónu a jeho rozpadových produktov, ale aj dĺžkou expozície sa zväčšuje pravdepodobnosť vzniku rakoviny pľúc. Jeho pôsobenie má za následok aj ďalšie formy zdravotného poškodenia, ako sú choroby cievneho a tráviaceho ústrojenstva

Okres Dunajská Streda sa radí medzi oblasti s nízkym a iba ojedinele stredným radónovým rizikom. Podľa týchto údajov sa dotknuté územie nachádza v nízkom stupni radónového rizika, kde objemová aktivita Rn222 v pôvodnom vzduchu sa pohybuje medzi 10 – 30 Bq.m⁻³.

Povrchové a podzemné vody

Najväčší význam pre zdravie človeka má pitná voda, ktorá je najdôležitejšou súčasťou potravinového reťazca a je nenahraditeľnou zložkou pitného režimu. Človek je priamo závislý od dostatku kvalitnej pitnej vody. Kontrola kvality pitnej vody a jej zdravotná bezpečnosť sa určuje prostredníctvom súboru ukazovateľov kvality vody, reprezentujúcich fyzikálne, chemické, mikrobiologické a biologické vlastnosti vody. Významné zdroje podzemnej vody v SR tvoria 80% pitnej vody dodávanej verejnými vodovodmi pre hromadné zásobovanie. Zvyšných 20% tvoria povrchové zdroje. Podľa údajov orgánov verejného zdravotníctva bolo na území SR v roku 2016 zásobovaných vodou z verejných vodovodov 88,7% z celkového počtu obyvateľov SR.

Zákon o vodách (č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov) vytvára podmienky na všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu vôd, na ich účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie, znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha, zabezpečenie funkcií vodných tokov.

Podzemná voda je nenahraditeľnou zložkou prírodného prostredia. Predstavuje neoceniteľný, dobre dostupný a z kvantitatívneho, kvalitatívneho, ale aj ekonomického hľadiska najvhodnejší zdroj pitnej vody. Najväčšie využiteľné množstvá sú obsiahnuté v kvartére Podunajskej nížiny – Žitnom ostrove, kde sú evidované najväčšie odbery. Najvhodnejšie podmienky pre získanie kvalitných zdrojov pitnej vody s dostatočnou výdatnosťou sú na území okresu Dunajská Streda, ktoré je súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Na zásobovanie obyvateľov okresu pitnou vodou sa využívajú len zdroje podzemnej vody. Územie okresu je súčasťou Žitného ostrova, ktorý je významnou prirodzenou akumuláciou podzemných a povrchových vôd a ako taký bol nariadením vlády SSR č. 46/1978 Zb. vyhlásený za „Chránenú vodohospodársku oblasť Žitný ostrov“. Ďalším veľkozdrojom, ktorý sa využíva na zásobovanie iných okresov, je Šamorín. Ďalšie zdroje sú viac - menej lokálneho charakteru, aj keď majú pomerne vysoké výdatnosti, využívajú sa pre zásobovanie skupinových alebo miestnych vodovodov. Kvalita vody je vo väčšine využívaných zdrojov pitnej vody veľmi dobrá.

Oblasť Žitného ostrova je zraniteľná, pretože je tvorená prevažne vysoko priepustnými štrkovými a piesčitými sedimentmi kvartéru, v ktorých hladina podzemnej vody je len v malej hĺbke pod povrchom. Dôkazom zraniteľnosti tunajších podzemných vôd je aj značná miera existujúceho znečistenia, pochádzajúceho najmä z intenzívneho poľnohospodárstva. V tejto oblasti sa nachádza viacero environmentálnych hazardérov bodového, líniového a plošného charakteru. Z nich najvýznamnejšími sú rôzne skládky pesticídov, produktovody, poľnohospodárske družstvá, čerpace stanice pohonných hmôt či iné potenciálne zdroje znečistenia. Podzemné vody s takouto extrémne priepustnosťou sa vyznačujú **vysokým stupňom zraniteľnosti.**

Z hľadiska **kvantity ale aj kvality sú vodné zdroje** Slovenska rozložené nerovnomerne. Dôvodom sú jednak prirodzené podmienky ale aj stále významnejšie

zrážkové pomery výrazne ovplyvňované predlžujúcimi sa obdobiami sucha striedajúcimi sa s krátkodobými, ale intenzívnymi zrážkami. Napriek tomu má Slovensko dostatok vodných zdrojov s perspektívou zabezpečenia potrieb vody aj do budúcnosti. Avšak sú niektoré lokálne oblasti s problémom zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody pre obyvateľov.

Zatiaľ sa **nedarí** dosiahnuť **dobrý stav a potenciál** na všetkých **vodných útvaroch**. Aj keď objem a znečistenie vypúšťaných odpadových vôd zaznamenali v dlhodobom časovom horizonte pokles, jedným z najvýznamnejších opatrení, ktoré je potrebné realizovať je zvýšenie odvádzania a čistenia odpadových vôd v mestách a obciach. Dlhodobo pretrvávajú **vysoká kvalita pitnej vody** dodávanej pre spotrebu obyvateľov verejnými vodovodmi.

Slovensko dosiahne aspoň dobrý stav a potenciál vôd a do roku 2030 budú mať aglomerácie s viac ako 2 000 obyvateľmi 100 % a aglomerácie s nižším počtom obyvateľov 50 % podiel odvádzaných a čistených vôd. Zelené opatrenia budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou súčasťou systému ochrany pred povodňami. Zadržiavaním vody, lepším plánovaním v krajine a zodpovednejším hospodárením s vodou prispejeme k obmedzeniu sucha a nedostatku vody.

Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou

SR má dostatok kvalitnej **poľnohospodárskej pôdy** pre zabezpečovanie nárokov obyvateľov súvisiacich s produkciou potravín napriek pokračujúcemu miernemu úbytku jej rozlohy. Z hľadiska **znečistenia** poľnohospodárskych pôd kontaminantmi, toto je nevýznamné a pôda vykazuje vyhovujúcu kvalitu. Problémom je však rastúce **okysľovanie pôd**. Spolu s vodnou **eróziou a zhutňovaním** pôd negatívne ovplyvňuje produktivitu pôdy. Problémom súvisiacim s poľnohospodárskou produkciou zostáva používanie hnojív a prípravkov na ochranu rastlín. Približne tretina územia Slovenska je vyčlenená ako územie ohrozené dusičnanmi. Cestou k zníženiu uvedených negatívnych dopadov je podpora rastu **ekologickej poľnohospodárskej výroby**.

Významná časť poľnohospodárskej pôdy (30 až 50 %) je ohrozená, alebo potenciálne ohrozená veternou a vodnou eróziou.

Vodnou eróziou (rôznej intenzity) je v SR **potenciálne ovplyvnených 764 522 ha poľnohospodárskych pôd**. **Vetrovou eróziou** sú potenciálne ohrozené zrnitostne ľahšie pôdy s nízkym obsahom organickej hmoty, ktoré sú náchylnejšie na presušenie najmä v období, keď sú bez rastlinného pokryvu. Výmera pôd **potenciálne ovplyvnených** vetrovou eróziou predstavuje **132 248 ha**.

Hlavnou príčinou je nadmerný rast výmery ornej pôdy na úkor voči erózii podstatne odolnejším pasienkom, lúkam, podmáčaným plochám; zavedením veľkoblkových pôd, odstraňovaním medzí, vetrolamov, terasovaním; systematickým odstraňovaním rozptýlenej krovinej a stromovej zelene, zhutňovaním podorničia, znižovaním podielu organických hnojív; hydromelioračnými úpravami vedúcimi ku všeobecnému poklesu hladiny podzemnej vody a z toho vyplývajúcej celkovej aridizácii.

Vývoj kontaminácie pôd po roku 1990 je veľmi pozvoľný, bez výrazných zmien. Pôdy, ktoré boli kontaminované v minulosti, sú kontaminované aj v súčasnosti. Avšak takmer 99 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu je hygienicky vyhovujúcich. Zostávajúca časť kontaminovanej pôdy je viazaná prevažne na oblasti priemyselnej činnosti a na oblasti vplyvu tzv. geochemických anomálií – horské a podhorské oblasti.

Intenzifikácia poľnohospodárstva, najmä využívanie hnojív, má zásadný vplyv na životné prostredie. Látky, ktoré sa hnojivami dostávajú do pôdy, z nej unikajú a majú negatívny vplyv na kvalitu vody a ovzdušia, ohrozujú biodiverzitu, narušujú ozónovú vrstvu a majú podiel na zmene klímy.

Slovensko označilo približne tretinu územia ako pásmo ohrozené dusičnanmi. Najohrozenejšie je územie západného Slovenska, kde pozorujeme dlhodobý rastúci trend nadbytočného dusíka. V porovnaní s krajinami EÚ pôda na Slovensku obsahuje relatívne málo živín, čo vedie k vyššej spotrebe priemyselných hnojív. Spotreba hnojív u nás rastie výrazne rýchlejšie než v ostatných krajinách V4 aj EÚ. Výsledok je, že z poľnohospodárskej pôdy na Slovensku stále uniká priveľa dusíka. Aj keď oproti roku 1990 sa situácia zlepšila o viac ako polovicu, unikajúci dusík má negatívny vplyv na životné prostredie.

Stav takmer 99 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu je hygienicky vyhovujúci. Kontaminovaná pôda sa vyskytuje prevažne v oblastiach s priemyselnou činnosťou, v horských a podhorských oblastiach a ich podiel je dlhodobo nemenný. V poslednej dobe nastúpil trend zhoršovania fyzikálnych vlastností pôd. Najmä na intenzívne obhospodarovaných pôdach dochádza k nárastu zastúpenia kyslých pôd. Problematické je aj zhutňovanie pôdy. Absencia vsakovacích pásov a slabá absorpčná schopnosť pôdy, z dôvodu uprednostňovania chemických hnojív, majú za následok prudké výkyvy výšky hladiny vo vodných tokoch počas silných dažďov a nedostatok vody pre rast poľnohospodárskych plodín. To znižuje poľnohospodársku produkciu a zvyšuje riziko nedostatku vody, sucha, povodní a vodnej erózie, ktorou je ohrozená viac ako tretina pôdneho fondu.

Zvýši sa kontrola dodržiavania obmedzení v oblastiach ohrozených dusičnanmi. Nastane postupná obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde. Ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' minimálne 13,5 % poľnohospodárskej pôdy. Do roku 2030 budú vytvorené podmienky na vyriešenie statusu tzv. bielych plôch.

Kontaminácia horninového prostredia

Je nevyhnutné realizovať široké spektrum geologických prác pre zabezpečenie udržateľného rozvoja spoločnosti a pre ochranu horninového prostredia s potrebnou koordináciou potenciálov geologického prostredia a geologických hazardov a rizík z nich vyplývajúcich. Geologické prostredie predstavuje prírodné zdroje a možnosti, ktoré je schopné poskytovať pre priaznivý rozvoj spoločnosti. Patria sem najmä nerastné suroviny, zdroje obyčajných a minerálnych podzemných vôd, geotermálne zdroje, úrodné pôdy a dobré základové pôdy.

Slovensko disponuje zásobami nerastných surovín na 587 ložiskách, z ktorých je približne tretina využiteľná. Z overených zásob sa ťaží 31 ložísk energetických surovín, jedno ložisko rudných surovín a 173 ložísk nerudných a stavebných surovín.

Environmentálne záťaže znečisťujú horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu a predstavujú závažné riziko pre ľudské zdravie. Najčastejšie ide o územia, ktoré boli kontaminované banskou, priemyselnou, vojenskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom. Na Slovensku sa nachádza 1758 lokalít s environmentálnou záťažou, z čoho je 147 s najvyššou prioritou riešenia. Až polovica oblastí, ktoré predstavujú vysoké riziko, sú skládky odpadu, kým najviac znečistené oblasti majú súvis najmä s chemickým priemyslom.

Vzhľadom na nepriaznivé pôsobenie prírodných procesov narastá v posledných rokoch počet mimoriadnych udalostí – živelných pohrôm, ktoré majú negatívny vplyv na život a zdravie ľudí alebo ich majetok. Ide predovšetkým o často sa opakujúce zosuvy. Výsledky monitorovania poskytujú informácie na prijatie opatrení umožňujúcich mimoriadnym udalostiam včas predchádzať.

Do roku 2030 Slovensko vyvinie úsilie na odstránenie environmentálnych záťaží s najvyššou prioritou riešenia. Bezpečná likvidácia environmentálnych škôd bude plne hradená ich pôvodcami. Pri ložiskovom geologickom prieskume bude zabezpečená spolupráca s miestnymi samosprávami a občanmi, ochrana zdravia pred rizikami z kontaminovaného územia a ochrana prírody budú považované za prioritu. Zavedie sa legislatívna povinnosť vykonať inžinierskogeologický prieskum pred zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb.

Poškodenie vegetácie a biotopov

Kľúčovým cieľom ochrany biodiverzity je do roku 2020 zastaviť stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémov v SR, zabezpečiť ich revitalizáciu a racionálne využívanie ekosystémových služieb v ich najväčšom vykonateľnom rozsahu ako príspevok Slovenskej republiky k zamedzeniu straty biodiverzity v celosvetovom meradle.

V poľnohospodársky využívanom území sú vplyvy ľudskej činnosti na biotu intenzívne a rozsiahle. Prevažná časť územia bola premenená na poľnohospodárske pozemky (predovšetkým ornú pôdu) alebo urbanizované plochy. Väčšina pôvodných druhov rastlín a živočíchov tým z tejto časti územia buď vymizla úplne alebo bola obmedzená na relatívne nepoškodené zvyšky prírode blízkych biotopov. Druhotné stanovištia boli osídlené najmä synantropnými druhmi - v území tak výrazne stúpa význam relatívne zachovalých lesných porastov, ktoré sa vyskytujú vo fragmentoch. V antropogénnych typoch biotopov je kvalita a štruktúra rastlinných a živočíšnych spoločenstiev výrazne odlišná od prirodzených podmienok. Na biotu a biodiverzitu územia pôsobia prevažne negatívne nielen veľké

nedostatočne členené poľnohospodárske pozemky, ale aj komplex činnosti spojených s bežnými činnosťami človeka v intraviláne miest a obcí.

Najviac kriticky ohrozených druhov flóry pochádza z biotopov globálne ohrozených v celej strednej Európe (rašeliniská, mokrade, zaplavované lúky, slaniská, piesky).

Základnou príčinou ohrozenia rastlín je práve

priama alebo nepriama deštrukcia týchto stanovišť, pričom niekde doteraz nepoznáme ich pravé príčiny.

U všetkých živočíchov spočíva prioritná požiadavka v zabezpečení ochrany ich biotopov, teda dostatočne veľkých a zachovalých území, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.

Zlepší sa ochrana biodiverzity a zamedzí sa zhoršovaniu stavu druhov a biotopov. Zjednoduší sa systém chránených území a stupňov ochrany, ktorý zabezpečí zosúladenie kritérií IUCN, kde v národných parkoch budú jadrovú zónu tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy každého národného parku a 75 % tejto rozlohy do roku 2030. Mimo oblastí s najvyšším stupňom ochrany sa bude drevo ťažiť udržateľným spôsobom. Viditeľná bude ochrana a obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde a ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' aspoň 13,5 % celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy.

Obehové hospodárstvo

Globálna zmena klímy a vyčerpatel'né zdroje si vyžadujú inovatívne prístupy k nastaveniu hospodárstva. Ekonomika 21. storočia je ekonomika s čo najvyšším opätovným využitím použitých materiálov, efektívnou spotrebou materiálov a udržateľnou spotrebou energie, ktorá nevytvára dodatočné tlaky na životné prostredie. Na dosiahnutie tohto cieľa je nutné zmeniť prístupy verejnosti i štátnej správy, čo si bude vyžadovať zvýšený dôraz na environmentálne vzdelávanie a na zber a spracovanie údajov pre lepšie formulovanie opatrení.

Na zabezpečenie udržateľného rozvoja v SR, ako aj v celej EÚ je potrebné využívať zdroje inteligentnejším, udržateľnejším spôsobom. Cieľom obehového hospodárstva je zachovať hodnotu výrobkov a materiálov čo najdlhšie, čím sa minimalizuje odpad a využívanie nových zdrojov. Jedným zo základných pilierov obehového hospodárstva je vrátenie materiálov späť do hospodárstva s cieľom zabrániť ich nenávratným stratám. Premena odpadu na zdroj je základným predpokladom zvyšovania efektívnosti využívania zdrojov a výraznejšieho smerovania k obehovému hospodárstvu. Vylepšený zber a nakladanie s komunálnymi odpadmi patria k neoddeliteľnej súčasťi ObH.

Odpadové hospodárstvo

Odpady sú oblasťou, kde Slovensko v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ najviac zaostáva. Cieľom je zvýšiť recykláciu komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60 % do roku 2030 a mieru skládkovania znížiť do roku 2035 pod 25 %. Bude to sprevádzané postupným zvyšovaním poplatkov za skládkovanie

odpadov za súčasného zlepšenia prevencie vzniku čiernych skládok, ako aj dôsledného trestania vinníkov. Prvé mierne zvyšovanie spomínaných poplatkov zaviedla novela zákona o odpadoch platná od januára 2019 a ich postupný nárast je zatiaľ uzákonený do roku 2021. Pripravený bol návrh zákona o zálohovaní, ktorý sa týka PET fliaš a plechoviek na nápoje. Návrh zákona vychádzal z analýzy IEP Skutočná cena zálohy. V roku 2019 poslanci schválili tento zákon, ako aj novelu zákona o odpadoch, ktorej súčasťou je zákaz používania niektorých jednorazových plastov vrátane plastového riadu s platnosťou od 3. 7. 2021. Cieľom Envirostratégie 2030 je tiež predchádzať vzniku biologicky rozložiteľného a potravinového odpadu. Opatrenia pre lepší manažment odpadov sú súčasťou aktivít definovaných za účelom prechodu SR na **obehové hospodárstvo**. Envirostratégia 2030 kladie dôraz na ekodizajn, počíta s vyššou podporou zelených inovácií, vedy a výskumu. Plánuje sa, že v roku 2030 bude zeleným verejným obstarávaním zabezpečované aspoň 70 % hodnoty verejného obstarávania.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Pre dosiahnutie stanovených cieľov bude nevyhnuté zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie záväznej hierarchie odpadového hospodárstva za účelom zvýšenia recyklácie odpadov predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií v súlade s požiadavkami rámcovej smernice 2008/98/ES o odpade. Veľkou výzvou odpadového hospodárstva v SR je zastaviť nárast vzniku odpadov a hlavne znížiť vysoký podiel skládkovania odpadov.

Navrhované opatrenia v odpadovom hospodárstve podľa Zelenej V4: do roku 2030 recyklovať alebo pripraviť k opätovnému použitiu až 70% komunálnych odpadov, recyklovať až 80% obalov, do roku 2025 postupne ukončiť skládkovanie recyklovateľných odpadov (plastov, papiera, kovov, skla a biologicky rozložiteľného odpadu) a znížiť množstvo potravinového odpadu o 30%. V súčasnosti až 20 členských štátov ukladá viac ako 50% odpadu na skládky (Slovensko skládkuje viac ako 70% odpadu).

S rastom životnej úrovne bude aj naďalej stúpať objem komunálnych odpadov, ak sa triedenie komunálneho odpadu nestane pre obyvateľov samozrejmosťou, a ak sa nevybuduje na Slovensku efektívny a transparentný systém nakladania s odpadmi, ťažko očakávať, že SR splní svoje záväzky.

Prísnejšia odpadová politika so sebou prináša riziko nezákonne uložených odpadov (čiernych skládok), ktorých odstraňovanie je často nákladné. Na Slovensku sa nachádzajú tisíce oblastí s nezákonne umiestneným odpadom, čo znehodnocuje dané územia, ohrozuje zdravie obyvateľstva a ekosystémy a predstavuje ďalšie hrozby do budúcnosti. Väčšinu odpadu na takýchto skládkach tvorí zmesový komunálny a stavebný odpad

Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60 % a do roku 2035 sa zníži sa miera jeho skládkovania na menej ako 25 %. Zelené verejné obstarávanie pokryje aspoň

70 % z celkovej hodnoty všetkých verejných obstarávaní a podpora zelených inovácií, vedy a výskumu bude na porovnateľnej úrovni s priemerom EÚ. Energetická náročnosť priemyslu Slovenska sa priblíži priemeru EÚ a do roku 2020 budú mať všetky druhy obnoviteľných zdrojov výroby energie vypracované a prijaté kritériá udržateľného využívania. Výroba elektriny a tepla z uhlia bude postupne utlmená.

Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia

Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ) je súbor opatrení zameraných na prevenciu znečisťovania životného prostredia, na znižovanie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, na obmedzenie vzniku odpadu a na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu s cieľom dosiahnuť vysokú celkovú úroveň ochrany životného prostredia.

Integrované povolenie je konanie, ktorým sa koordinovane povolujú a určujú podmienky vykonávania činností v existujúcich prevádzkach a v nových prevádzkach s cieľom zaručiť účinnú integrovanú ochranu zložiek životného prostredia a udrží mieru znečistenia životného prostredia v normách kvality životného prostredia.

IPKZ bola riešená **zákonom č. 245/2003 Z. z.** o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nehorších predpisov. V roku 2013 vstúpil do platnosti nový **zákon č. 39/2013 Z. z.** o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o IPKZ). Vykonávacím predpisom bola vyhláška MŽP SR č. 183/2013 Z. z., ktorá bola 1. 1. 2016 nahradená **vyhláškou MŽP SR č. 11/2016 Z. z.**, ktorou sa vykonáva zákon o IPKZ. Príloha č. 1 zákona o IPKZ uvádza zoznam priemyselných činností, ktoré ak sú v prevádzkach vykonávané, tieto musia mať vydané právoplatné integrované povolenia.

Prevencia a náprava environmentálnych škôd

SR transponovala smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (smernica o EŠ) do svojho právneho poriadku **zákonom č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o EŠ).

Hlavnými cieľmi smernice o EŠ je predísť environmentálnej škode (ak existuje bezprostredná hrozba, že škoda vznikne) a odstrániť environmentálnu škodu (ak už vznikla). V súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ musí zodpovedný prevádzkovateľ prijať potrebné preventívne alebo nápravné opatrenia a musí znášať všetky náklady.

Súčasný zdravotný stav obyvateľstva

Životné prostredie sa podieľa na celkovom zdravotnom stave ľudskej populácie minimálne 25 %. Vystavenie ľudí chemickým, fyzikálnym, biologickým i mikrobiologickým škodlivinám v životnom prostredí v kombinácii s ďalšími

nepriaznivými podmienkami života je príčinou 86 % predčasných úmrtí, vysokej miery chorobnosti a straty rokov prežitých v zdraví.

Príčina mnohých tzv. civilizačných chorôb pochádza z interakcií medzi ľudským organizmom a kvalitou životného prostredia. Aj keď existujú údaje, ktoré to potvrdzujú, zostáva ešte stále mnoho bielych miest, ktoré je potrebné vyplniť novými údajmi a dôkazmi.

Zdravotný stav obyvateľov Slovenska sa od roku 2000 zlepšil, stále však zaostáva za priemerom EÚ. Obyvatelia Slovenska žijú dlhšie, pretrvávajú však rozdiely v strednej dĺžke života podľa pohlavia a sociálno-ekonomických skupín. V slovenskom systéme zdravotnej starostlivosti sa starostlivosť poskytuje všetkým obyvateľom, aj keď prístup k nej je v niektorých regiónoch obmedzenejší a kvalita a efektívnosť sa môžu v mnohých oblastiach zlepšovať.

Stredná dĺžka života pri narodení v roku 2015 bola 76,7 roka, čo predstavuje zvýšenie oproti 73,3 roka v roku 2000, stále je to však takmer o štyri roky menej ako priemer EÚ. Pretrváva veľký rozdiel medzi pohlaviami, pričom slovenskí muži žijú v priemere o viac ako sedem rokov kratšie ako ženy (73,1 roka v porovnaní s 80,2 roka).

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

Navrhované umiestnenie prevádzky a jej technické riešenie nespôsobí nový záber krajinného priestoru, poľnohospodárskej pôdy ani lesného pôdneho fondu, nakoľko sa činnosť realizuje už v existujúcom areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva, na spevnených plochách, na parcelách charakterizovaných ako zastavané plochy a nádvorja.

Voda

Navrhované recyklačné centrum bude zásobované pitnou a požiarnou vodou pomocou plánovanej vodovodnej prípojky. Vodovodná prípojka bude navrhovaná z polyetylénového potrubia z materiálu HDPE s dimenziou DN50–D63x5,0mm, ktorá bude ukončená v navrhovanej vodomernej šachte „VŠ“ guľovým uzáverom DN50. Vodomerná šachta bude mať obdĺžnikový tvar s vnútornými rozmermi 1200x1500x1800mm. Vstup do šachty bude možný cez uzamykateľný liatinový poklop s rozmerom 600x600mm. V šachte sa umiestni hlavný združený vodomer budovy DN40, ktorý bude slúžiť na meranie množstva spotrebovanej vody v predmetnom objekte.

Za vodomernou šachtou bude realizovaný vonkajší domový rozvod vody po navrhovanom objekte, ktorý bude privedená do haly.

Výpočtový prietok pre dimenzovanie vodovodnej prípojky:

Výpočtový prietok vnútorného vodovodu pre jedno umývadlo je 0,20 l/s.

Pre požiarne zabezpečenie vody pre predmetný objekt budú slúžiť navrhované hadicové navijaky, ktoré budú umiestnené v objekte.

Pri zohľadnení maximálnej súčinnosti funkčnosti vnútorných hadicových navijakov (podľa príslušnej normy 2ks súčinne, pri výpočte bola zohľadnená na 3ks), výpočtový prietok vnútorného požiarneho vodovodu je $3 \times 1,5 \text{ l/s} = 4,50 \text{ l/s}$. Vodovodná prípojka je dimenzovaná na väčší výpočtový prietok, v tomto prípade na požiarneho vodovod.

Posudzovaná prevádzka je vybavená sociálnymi, hygienickými zariadeniami a bude spĺňať ostatné náležitosti v súlade s nariadením vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko a nariadenie vlády SR č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu.

Ostatné surovinové a energetické zdroje

Zoznam odpadov určených na zber v predmetnom zariadení, s ktorými bude nakladané v rámci súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. d) zákona o odpadoch

Katalógové číslo odpadu	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória
07 02 13	Odpadový plast	O
08 01 11	Odpadové farby a laky obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky	N
08 01 12	Odpadové farby a laky iné ako uvedené v 08 01 11	O
07 04 09	Halogénované filtračné koláče a použité absorbenty	N
12 01 01	Piliny a triesky zo železných kovov	O
12 01 02	Prach a zlomky zo železných kovov	O
12 01 03	Piliny a triesky z neželezných kovov	O
12 01 04	Prach a zlomky z neželezných kovov	O
12 01 05	Hoblíny a triesky z plastov	O
120107	Minerálne rezné oleje neobsahujúce halogény okrem emulzií a roztokov	N
12 01 09	Rezné emulzie a roztoky neobsahujúce halogény	N
12 01 10	Syntetické rezné oleje	N
12 01 13	Odpady zo zvarovania	
13 01 11	Syntetické rezné oleje	N
13 02 06	Syntetické motorové, prevodové a mazacie oleje	O

Recyklačné centrum – zber a úprava odpadov**Zámer činnosti - 2021**

15 01 03	Obaly z dreva	0
15 01 04	Obaly z kovu	0
15 01 06	Zmiešané obaly	0
15 01 07	Obaly zo skla	0
15 01 03	Obaly z textilu	0
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
16 02 14	Vyradené zariadenia iné ako uvedené v 160209 až 160213	0
16 02 13	Vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti*) iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	N
16 06 01	Olovené batérie	N
16 06 02	Niklovo-kadmiové batérie	N
16 10 01	Vodné kvapalné odpady obsahujúce nebezpečné látky	N
17 04 02	Hliník	0
17 04 05	Železo a oceľ	0
19 12 12	Iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11	0
20 01 01	Papier a lepenka	0
20 01 04	Obaly z kovu	0
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123 a 200135	0
20 01 39	Plasty	0
20 01 40	Kovy	0

Uvedené druhy odpadov vznikajú u podnikateľských subjektov, s ktorými má spoločnosť evergreen uzatvorenú zmluvu a ako obchodník zabezpečuje ďalší spôsob nakladania s nimi.

Predpokladaná ročná kapacita vyzbieraných odpadov:

Papier: 2000 t/mesiac x 12 = 24 000 t/rok

Plasty : 500 t/mesiac x 12 = 6000 t/rok

Kovy: 30 t/mesiac x 12= 360 t/rok

Nebezpečné odpady: 4 t/rok

Zoznam odpadov určených na zhodnocovanie, s ktorými bude nakladané v rámci súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch

Katalógové číslo odpadu	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória
07 02 13	Odpadový plast	0
09 02 17	odpady obsahujúce silikóny iné ako uvedené v 07 02 16	0
12 01 05	Hobliny a triesky z plastov	0
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	0
15 01 02	Obaly z plastov	0
15 01 04	Obaly z kovu	0
15 01 05	Kompozitné obaly	0
16 01 19	plasty	0
17 02 03	plasty	0
19 12 01	Papier a lepenka	0
19 12 04	Plasty a guma	0
20 01 01	Papier a lepenka	0
20 01 04	Obaly z kovu	0
20 01 39	Plasty	0

Predpokladaná maximálna ročná kapacita zhodnocovaných odpadov:

Papier: 2000 t/mesiac x 12 = 24 000 t/rok

Plasty : 500 t/mesiac x 12 = 6000 t/rok

Kovové obaly: 1 t/mesiac x12 = 12 t/rok

Elektrická energia

Elektrická inštalácia objektu je riešená napojením nových okruhov z projektovaného rozvádzača HR. Riešené rozvody sú vyhotovené pomocou káblov NAYY, CYKY, uložených na povrchu v kovových inštalračných žľaboch resp. v podzemných káblových žľaboch.

Osvetlenie v priestoroch je riešené stropnými LED svietidlami tak, aby boli dodržané normou STN EN 13501- 1:2007-09 (92 0850), STN 33 2312: 2013-09, STN 36 0450

stanovené intenzity osvetlenia. Krytie vnútorných svietidiel je IP65. Vonkajšie svietidlá majú krytie min. IP54 . Ovládanie osvetlenia je pomocou domových spínačov resp. prepínačov pre viaceré okruhy do daného prostredia.

Bilancia výkonov

Pre priestory projektovanej stavby je nasledovná výkonová bilancia :

Inštalovaný príkon v HR Technológia 190 kW

Svetelný obvod 5 kW

Zásuvkový obvod 5 kW

Spolu 200,0 kW

V danej lokalite v rámci výstavby inžinierskych sietí bola vybudovaná tzv. vlastná odberateľská transformačná stanica TS č.: 728-602 (VG Motokov) vo vnútri areálu s vlastným meraním energie, kde sa dá napojiť novú 1kV prípojku plán. objektu.

Nároky na dopravu

Areál je dopravne dostupný cez miestnu komunikáciu, ktorá je dopravne napojená na cestu III/1424. V areáli sú vybudované spevnené plochy. Doprava odpadu bude realizovaná motorovými dopravnými prostriedkami. Pre dovoz a odvoz odpadu budú slúžiť miestne a štátne komunikácie.

Organizácia dopravy sa v záujmovom území výstavbou navrhovaného recyklačného centra nemení. Nároky na komunikačnú sieť sa výrazne nezvyšujú.

Riešené územie sa nachádza v intraviláne obce Kostolné Kračany, časť Amadého Kračany, okres Dunajská Streda na parcelách existujúceho priemyselného areálu. Územie je obslužené existujúcimi vnútroareálovými komunikáciami napojenými na cestu III/1424.

Vnútroareálové komunikácie a pojazdné spevnené plochy sú vybudované s krytom z CB v šírke cca 3,0m až 4,5m s priestormi pre vyhýbanie sa protiídúcich vozidiel. Predpokladané prevádzkové zaťaženie navrhovaného recyklačného centra bude cca 6-8 vozidiel sk. N2 (dovoz separovaného odpadu cca 2-4 vozidla a odvoz granulovanej suroviny a balov cca 2-4 vozidla v závislosti od objemu vozidiel).

S vlastným vozovým parkom sa nepočíta, všetky vozidla obsluhy a transportu budú zabezpečené formou subdodávky, bez potreby zabezpečenia dlhodobých odstavných stojísk. Pre potreby vyčkávania vozidiel a odstavenia vozidiel obsluhy sa zriadi na navrhovaných spevnených pojazdných plochách samostatne stojiska pre vozidla sk. O2 (pre potreby zamestnancov a prípadných návštev) a samostatne stojiská pre vozidla sk. N2 (pre potreby vyčkávajúcich nákladných vozidiel). Pre potreby odstavenia osobného vozidla sk. O2 s kolmým radením je požadovaný priestor min.2,5x5,3m čomu zodpovedajú navrhované rozmery. Pre potreby odstavenia vyčkávajúcich nákladných vozidiel sk. N2 je vyhradený priestor 4x 3,5m x 9,9m. Z dôvodu relatívne veľkej variability dostupných vozidiel je však možné pre tieto účely využiť aj prislúchajúci úsek navrhovanej spevnenej plochy, ktorá má dostatočnú priestorovú rezervu. Neuvažuje sa s prístupom vozidiel s návesom alebo prívesom. Celkovo sa teda zriadi **spolu 10 stojísk (6xO2 + 4xN2)**. Z celkového počtu sa vyčlení 1 stojisko (stojisko č.01) pre pohybovo postihnutých ako zákonom 532/2002 Z.z. požadovaných min. 4% z celkového počtu stojísk. To bude so zväčšenou šírkou 3,5m. Existujúca spevnená plocha sa v plnej miere vybúra a

nahradí novou v rozmere cca 84,82m x 21,27m. Obrubníky okolo plochy sa osádzať nebudú, tie sa osadia len okolo odstavných plôch. Odvodnenie je riešené voľným odtokom do terénu. V priestore odstavných plôch pre vozidla sk. N2 sa kryt vypáduje do navrhovaného krytého žlabu pre vysokú zaťaž s vnútorným sklonom a vn. šírkou 200mm a únosnosťou min. tr.E 600kN v dĺžke 14,0m. Priestor parkoviska pre O2 bude vypáďovaný do navrhovaného uličného vpustu VP02. Sklony navrhovaných spevnených plôch budú vzhľadom na rovinatý terén v minimálnych sklonoch v rozpätí 0,5%-3,0%. Pozdĺžny sklon manipulačnej spevnenej plochy bude 0%, priečny sklon bude min.1%.

Výpočet parkovacích a odstavných miest

- zamestnanci – 3 osoby
- počet návštevníkov – 2/h

kmp = 1,0 (ostatné územie v meste)

kd = 1,0 (40:60)

$N = 1,1 \cdot P_o \cdot kmp \cdot kd$

P1a = P návštevníkov./7 pre návštevníkov (vid' STN 736110 tab.20)

P1b = Pzamestnancov/4 pre zamestnancov (vid' STN 736110 tab.20)

Potrebné stojiská

$N_{1a} = 1,1 \times 2/7 \times 1,0 \times 1,0 = 0,31$ miesta pre návštevníkov

$N_{1b} = 1,1 \times 3/4 \times 1,0 \times 1,0 = 0,83$ miest pre zamestnancov

Spolu $\Sigma N = 0,31 + 0,83 = 1,14 \Rightarrow$ **2 potrebné miesta**

Navrhované stojiská

$M_1 = 6$ miest pre O1 a O2

Z toho: voľné státi - 4 miest pre prevádzku

voľné státi - 2 miesta pre návštevy

$M_2 = 4$ miesta pre N2 – mimo nárokov na statickú dopravu z STN 73 6110

Bilancia stojísk

$D = M - N = 6 - 2 = 4$ stojiská rezerva

počet navrhovaných stojísk pre navrhovanú prevádzku vyhovuje

Stavebník zabezpečí odsúhlasenie organizácie dopravy počas výstavby príslušným DI 30 dní pred realizáciou prípadnej zmeny/úpravy organizácie dopravy (realizácie dočasného DZ) s jej prispôbením aktuálnemu stavu dopravy v území a potrebám samotnej stavby. Počas výstavby a dopravných uzáver zabezpečí stavebník realizáciu a funkčnosť provizórnych chodníkov a vjazdov, o čom upovedomí majiteľov prevádzok v riešenom území v dostatočnom predstihu.

Nároky na pracovné sily

V súvislosti s navrhovanou prevádzkou sa vytvoria 3 nové pracovné miesta.

Zodpovední pracovníci budú zodpovedať za poriadok, čistotu a stav zhromažďovacieho miesta, vykonávať váženie plastových odpadov, dohliadať na ukladanie a zhromažďovanie odpadov, zodpovedať za roztriedenie odpadov podľa druhu, zodpovedať za riadne uzamknutie predmetných budov, obsluhovať navrhované strojné zariadenia a budú povinní dodržiavať prevádzkový poriadok a opatrenia pre prípad havárie, požiarne a poplachové smernice a predpisy o

bezpečnosti práce a ochrane zdravia pri práci, pričom budú zabezpečovať bezpečnú manipuláciu s odpadmi v priestoroch predmetných budov a oznamovať príslušné informácie o naplnení kapacít zariadenia, viesť evidenciu odpadov na evidenčnom liste odpadu, zabezpečovať archiváciu evidenčných listov odpadov počas obdobia 5 rokov.

2. Údaje o výstupoch

Ovzdušie

Zdroje znečisťovania ovzdušia

Zariadenie na zber a zhodnocovanie ostatných odpadov vyvoláva určitý stupeň prašnosti pri manipulácii s odpadmi a pri dopravnej premávke. Navrhovaná prevádzka však neovplyvní znečistenie ovzdušia nad prípustnú mieru a tým ani zdravotný stav obyvateľstva a ani širšieho okolia.

Navrhovanou činnosťou **sa nevytvára nový zdroj znečisťovania ovzdušia** v zmysle ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Odpadové vody

Činnosť v zariadení nebude mať vplyv na povrchový vodný tok ani na podzemné vody.

Splaškové vody v rámci posudzovaného areálu sú odvádzané do izolovanej žumpy. Dažďová kanalizácia bude odvádzat' dažďové vody zo strechy navrhovaného objektu (1700 m²). Odkanalizovanie strechy cez strešné zvody je navrhnuté gravitačným systémom pomocou lapačov strešných splavenín (LSS1 až LSS8) cez revízne šachty (RŠ1 až RŠ6) napojených prípojkami (DN150 a DN200) do vsakovania. Navrhujú sa dve vsakovacie pole pre strechu vytvorené z 50 kusov vsakovacích blokov (VB1 a VB2). Presný počet vsakovacích blokov bol určený podľa priemernej hodnoty koeficientu filtrácie čistých fluviaálnych štrkov od 1.2 m p.t. na základe empirických výpočtov z kriviek zrnitosti. Vo výpočte bola uvažovaná hodnota $k_f = 8,56 \cdot 10^{-4} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$. Vsakovacie bloky budú obalené geotextíliou. Vsakovacie bloky je potrebné uložiť do jemného štrkopiesku alebo riečneho štrku fr.30-40mm. V mieste osadenia blokov je potrebné vybrať vrstvu zeminy až do hĺbky, kde je možné vsakovanie dažďovej vody (podľa záverečnej správy hydrogeologického posudku). Vrstvu pod blokmi je potrebné potom vyplniť riečnym štrkom fr. 30-40mm. Tento istý postup je potrebné spraviť aj okolo blokov v šírke min.1m.

VÝPOČET MNOŽSTVA DAŽĎOVÝCH VÔD

Celková odvádzaná plocha strechy (850 m²)

pre VB1: $Q = 180 \text{ l/s} \cdot \text{ha}$ $\Psi = 1,0$ $S_s = 850 \text{ m}^2 = 0,0850 \text{ ha}$

QDZstrecha= $Q \times \Psi \times S_s$ QDZstrecha= $180 \times 1,0 \times 0,0850 = 15,3 \text{ l/s}$

Celková odvádzaná plocha strechy (850 m²) pre VB2: $Q = 180 \text{ l/s} \cdot \text{ha}$ $\Psi = 1,0$ $S_s = 850 \text{ m}^2 = 0,0850 \text{ ha}$

QDZstrecha= $Q \times \Psi \times S_s$ QDZstrecha= $180 \times 1,0 \times 0,0850 = 15,3 \text{ l/s}$ Celé množstvo dažďových vôd zo strechy navrhovaného objektu(1700m²) bude odvádzané do

vsakovacieho systému vytvoreného zo vsakovacích blokov PURABOX. Odvetranie vsakovacích systémov bude možné pomocou odvetrávacieho potrubia DN160, ktoré budú ukončené v šachtách „DŠ1“ a „DŠ2“.

Dažďová kanalizácia bude odvádzať dažďové vody z parkovísk a zo spevnených plôch (550 m²). Odkanalizovanie parkovísk a spevnených plôch sú navrhnuté gravitačným systémom prípojkou DN200 cez odlučovač ropných látok typ Separator BLUE 10 (Technotip) do vsakovania. Navrhuje sa vsakovacie pole vytvorené z 30 kusov vsakovacích blokov. Presný počet vsakovacích blokov bol určený podľa priemernej hodnoty koeficientu filtrácie čistých fluviaálnych štrkov od 1.2 m p.t. na základe empirických výpočtov z kriviek zrnitosti. Vo výpočte bola uvažovaná hodnota $k_f = 8,56 \cdot 10^{-4} \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$. Voda z povrchového odtoku z parkovísk a zo spevnených plôch bude čistená na odlučovacom zariadení ľahkých kvapalín s výstupom max 0,1 mg/l NEL navrhnutých podľa zásad STN EN 858 pre návrh odlučovacích zariadení ľahkých kvapalín. Odlučovacie zariadenia s výstupnou hodnotou max. 0,1 mg/l NEL pozostávajú z lapača splavenín s lamelovým separátorom a koalescenčným filtrom. Všetky odlučovače ľahkých kvapalín musia vyhovovať STN EN 858, najmä musia byť vybavené samočinným uzáverom pre prípad havarijného úniku ropných látok. Pred a za lapačmi splavenín, resp. ropných látok sú osadené vždy monitorovacie šachty pre možnosť kontroly a pre prípadne potrebné uzavretie prietoku. Odlučovače ropných látok sú určené k zachytávaniu ropných látok a olejov z dažďových a priemyselných odpadových vôd pri čerpacích staniciach pohonných vôd, odstavných plôch a všade tam, kde sa predpokladá znečistenie povrchových vôd ropnými látkami. Tieto odlučovače sú vyrábané v železobetónových kruhových nádržiach so stropnou doskou príslušného zaťaženia.

VÝPOČET MNOŽSTVA DAŽĎOVÝCH VÔD

Celková odvádzaná plocha z parkovísk a zo spevnených plôch (550 m²)

pre VB3: $Q = 180 \text{ l/s}\cdot\text{ha}$ $\Psi = 0,9$ $S_s = 550 \text{ m}^2 = 0,0550 \text{ ha}$

$Q_{DZ\text{spevnená plocha}} = Q \times \Psi \times S_s$ $Q_{DZ\text{spevnená plocha}} = 180 \times 0,9 \times 0,0550 = 8,91 \text{ l/s}$

Splašková kanalizácia z navrhovaného recyklačného centra bude odvádzaná cez navrhovanú domovú kanalizáciu z potrubia PVC DN150 s minimálnym spádom uloženia 2% do navrhovanej izolovanej žumpy. Areálová kanalizácia v navrhovanom území bude vybudovaná ako gravitačná do navrhovanej izolovanej žumpy.

Výpočet užitočného objemu žumpy:

$Q_{\text{ž}} = t \times Q = 25 \times 0,20 = 5,0 \text{ m}^3$ t - vyvážanie žumpy v dňoch Q = produkcia SV/deň
Navrhovaná žumpa je s užitočným objemom 17,10m³, to znamená, že navrhovaný objem žumpy je vyhovujúci.

Odpady

Pri prevádzke navrhovanej činnosti budú vznikať komunálne odpady bežného charakteru. Odvoz **komunálneho odpadu** bude zabezpečený v súlade s príslušným všeobecne záväzným nariadením obce Kostolné Kračany.

Pri triedení najmä plastového odpadu vzniká dosť veľké percento odpadu z triedenia (znečistené plasty, nevhodné plasty, iný odpad kategórie „O“ Tieto odpady sú preto vytriedené zvlášť a sú zakategorizované v zmysle katalógu odpadov pod katalógovým číslom 19 12 12 - iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 19 12 11 – O.

Vznikajúce odpady z procesu zhodnocovania budú ďalej zhodnocované oprávnenou organizáciou v súlade s požiadavkami právnych predpisov v odpadovom hospodárstve. Spôsob nakladania s odpadmi bude podrobne popísaný v prevádzkovej dokumentácii určenej pre odpadové hospodárstvo a v súlade s platnou legislatívou na úseku odpadového hospodárstva.

S odpadmi ktoré môžu vznikáť počas prevádzky bude nakladané v súlade s platnými právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva. Vzniknuté odpady budú zhromažďované a utriedene podľa jednotlivých druhov v zmysle ustanovení zákona o odpadoch a príslušných vykonávacích právnych predpisov. Vzniknutý odpad bude zhodnocovaný, resp. zneškodňovaný v súlade s platnými predpismi v odpadovom hospodárstve v najbližšom vhodnom zariadení na zhodnotenie, resp. zneškodnenie odpadu.

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch definuje spôsoby nakladania s odpadmi a to je zhodnocovanie odpadov činnosťami R1 až R13 a zneškodňovanie odpadov činnosťami D1 až D15.

Nakladanie s odpadmi bude prebiehať v zmysle aktuálnych požiadaviek v zmysle platných predpisov na úseku odpadového hospodárstva a to konkrétne v súlade s :

- zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch
- vyhláškou č. 371/2015 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenie zákona o odpadoch
- vyhláškou č. 365/2015 Z.z. ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov
- vyhláškou 366/2015 Z.z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti

Zdroje hluku a vibrácií

Počas prevádzky zariadenia sa neočakáva zvýšená hladina hluku. Hluk môže vznikáť z dôvodu manipulačnej činnosti s odpadmi a pri dopravnej premávke používaných automobilov. Tieto zdroje však neovplyvnia významným spôsobom kvalitu života v obci. Navrhovateľ dodržiava počas prevádzky zariadenia zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášku MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Zdroj žiarenie a vibrácií

Je predpoklad, že prevádzkou navrhovanej činnosti v zmysle jej predmetu a účelu **nemôže dôjsť k výskytu materiálov so zvýšenou rádioaktivitou.** Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a jej prevádzky **sa nepredpokladá vznik vibrácií.**

Iné očakávané vplyvy (napríklad vyvolané investície)

Realizáciou predmetného zámeru nebudú vyvolané nové investície.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Predpokladané vplyvy na životné prostredie predstavujú vplyvy vyvolané činnosťami súvisiacimi s realizáciou a prevádzkovaním navrhovanej činnosti.

Priame vplyvy na životné prostredie

V rámci prevádzkovania zariadenia sa nepredpokladá priamy vplyv ani pôsobenie negatívnych vplyvov na životné prostredie. Realizáciou hodnotenej činnosti sa dotknutá lokalita nezmení.

Činnosťou zariadenia nedôjde k záberu poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Realizácia činnosti významne neovplyvní súčasný krajinný obraz. Vzdialenosť významných prírodných ekosystémov od lokality zámeru je dostatočná, preto nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia súvisiaceho s činnosťou navrhovaného zariadenia.

Realizáciou hodnotených činností sa dotknutá lokalita cielene zhodnotí a jej charakteristika priemyselnej časti obce sa nezmení.

Nepriame vplyvy na životné prostredie

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá nepriamy vplyv na životné prostredie. Činnosťou zariadenia nedôjde k záberu poľnohospodárskeho pôdneho fondu ani lesného pôdneho fondu.

Vplyv na horninové prostredie a reliéf

Kontaminácia horninového prostredia počas výstavby a užívania objektov je málo pravdepodobná a to iba pri havarijných situáciách, ku ktorým by pri dodržaní všetkých bezpečnostných predpisov nemalo dôjsť. Navrhnuté technické riešenia zabezpečenie podláh a plôch v areáli zamerané na ochranu podzemných vôd a horninového prostredia sú na dostatočnej technickej úrovni.

Vplyv na horninové prostredie počas prevádzky zariadenia sa hodnotí ako zanedbateľný a predstavuje len potenciálne riziká ohrozenia horninového prostredia v prípade havarijných únikov znečisťujúcich látok mimo zabezpečené priestory.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

V štandardných prevádzkových podmienkach nie je predpoklad kontaminácie podzemných ani povrchových vôd. Možné ohrozenie kvality podzemných vôd predstavuje prípadný havarijný stav na betónových spevnených plochách pri manipulácii s odpadmi alebo únik ropných látok z mechanizmov. Pri správnej prevádzke areálu sú tieto trvalé vplyvy, v dôsledku ktorých môže dôjsť ku kontaminácii podzemných vôd, málo pravdepodobné.

Vplyvy na povrchové a na podzemné vody hodnotíme ako málo významné.

Vplyvy na ovzdušie

Vzhľadom na funkčné využívanie riešeného územia, výstupy a charakter činnosti, nie je dôvodné očakávať zmeny kvality ovzdušia v celom priestore v rámci štandardnej prevádzky.

Prírastok emisií z automobilovej dopravy a prevádzky kontajnerových nožníc v dotknutom území nebude tak významný, aby výrazne ovplyvnil kvalitu jeho ovzdušia v porovnaní so súčasným stavom

Vplyv navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v celkovom kontexte možno charakterizovať ako negatívny, ale málo významný až zanedbateľný.

Vplyvy na pôdu

Navrhovanou činnosťou nedôjde k trvalému záberu ani negatívne ovplyvneniu poľnohospodárskej a lesnej pôdy.

Vplyv je nulový.

Vplyvy na odpadové hospodárstvo

Činnosť prevádzky má výrazne pozitívny vplyv na odpadové hospodárstvo - posilní sa recyklácia druhotných surovín, čo bude viesť k zníženiu množstva odpadu uloženého na skládku. Recyklácia odpadov je v plnom súlade so všetkými koncepciami odpadového hospodárstva.

Vplyvy hodnotíme ako pozitívne, významné.

Vplyv na krajinu

Realizácia hodnotenej činnosti nezmení ani nijako neovplyvní súčasnú štruktúru a využívanie krajiny v dotknutom území.

Vplyvy na krajinu možno hodnotiť ako málo významné.

Vplyv na dopravu

Navrhovaná činnosť výrazne neovplyvní dopravnú situáciu v hodnotenej lokalite.

Intenzita dopravy sa denne zvýši len minimálne na príjazdovej komunikácii.

Tento vplyv hodnotíme ako dlhodobý a z hľadiska intenzity dopravy ako zanedbateľný.

Posúdenie vplyvov na obyvateľstvo

Nepriaznivé vplyvy bude pociťovať minimálne množstvo obyvateľov, nakoľko touto činnosťou sa zabezpečuje environmentálne nakladanie s odpadmi. Vplyvy počas realizácie činnosti sú dočasné a sú eliminovateľné technickými opatreniami v súlade s platnou legislatívou.

Prevádzkovanie zariadenia sa prejaví pozitívne na životné prostredie - eliminuje sa vznik nelegálnych „čiernych skládok“ v obci a v okolí. Prevádzka bude vykonávať zhodnocovanie odpadov environmentálne vhodným spôsobom v súlade s právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva.

Pri prevádzkovaní zariadenia pri dodržiavaní predpisov na úseku odpadového hospodárstva, bezpečnosti a zdravia pri práci a vlastných prevádzkových predpisov, nepredpokladáme vznik stavov vedúcich k zníženiu kvality ovzdušia,

vodného a pôdneho prostredia, alebo ovplyvňovaníu kvality života obyvateľov žijúcich v území.

Podľa dostupných podkladov, nie sú na lokalite navrhovanej činnosti a v blízkom kontaktnom území známe také environmentálne problémy, ktoré by bránili uskutočneniu a prevádzkovaníu navrhovanej činnosti.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Posudzované zariadenie nebude zdrojom toxických alebo iných škodlivín a žiadnym spôsobom neovplyvní zdravotný stav dotknutého obyvateľstva.

V zariadení sa dodržiavajú príslušné normy ochrany zdravotného stavu zamestnancov, hodnoty rizikových parametrov a nebudú sa prekračovať platné limity.

Prevádzka vzhľadom na účel využitia, s minimálnym negatívnym vplyvom na životné prostredie a na zdravie ľudí, nebude spôsobovať zdravotné riziká. Zariadenie prevádzky bude spĺňať hygienické a technické predpisy platné v SR.

Pri plnom rešpektovaní podmienok bezpečnosti práce, ochrany zdravia pri práci a starostlivosť o zdravé pracovné podmienky nebude mať výstavba resp. prevádzka významný negatívny vplyv na ľudí.

Vzhľadom na charakter činnosti, pracovné postupy, materiálové vstupy a výstupy z činnosti a hlavne jej umiestnenie, negatívny dopad na obyvateľov je žiadny.

Na základe hore uvedených skutočností navrhovanú prevádzku hodnotíme ako environmentálne únosnú a činnosť ako primeranú a vhodnú.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia (napr. chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území – NATURA 2000 – národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti)

Vplyv na chránené územia

Uvedená lokalita nie je súčasťou žiadneho chráneného územia národnej sústavy chránených území ani ich ochranných pásiem, nie je súčasťou žiadneho vyhláseného ani navrhovaného chráneného vtáčieho územia ani územia európskeho významu.

Areál je lokalizovaný v území, kde platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V závere môžeme konštatovať, že predkladaným zámerom nebudú ovplyvnené záujmy existujúcej ochrany prírody a krajiny. Dotknuté územie nezasahuje do žiadnych lokalít biocentier, biokoridorov a genofondových lokalít.

Navrhovaná činnosť je dostatočne vzdialená od chránených území, nebude mať žiadny negatívny vplyv na predmet ich ochrany.

Vplyvy hodnotíme ako bezvýznamné.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Popísané vplyvy predstavujú málo významné riziko ohrozenia životného prostredia a zdravia obyvateľov. Pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti sa prejavia predovšetkým v socio-ekonomickej sfére vytvorením nových pracovných miest a pri nakladaní s odpadom s cieľom čo najvyššieho následného zhodnocovania a znižovania celkového množstva odpadu zneškodňovaného skládkovaním, čo je plne v súlade s cieľmi Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, ktorý uprednostňuje materiálové zhodnotenie odpadov pred ich zneškodnením.

Vplyvy počas prevádzky zariadenia budú mať charakter dlhodobý a trvalý, ale z celkového pohľadu pozitívny.

Negatívne vplyvy sa prejavia len v rámci areálu prípadne na obslužných komunikáciách a neprekročia rámce stanovené právnymi predpismi v oblasti ochrany životného prostredia.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

V rámci prevádzkovania zariadenia a vykonávania navrhovanej činnosti na určenom mieste nebudú vytvárané žiadne vplyvy presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody , prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok)

Medzi vyvolané súvislosti patria všetky aktivity, stavby a s nimi spojené okolnosti, ktoré vzniknú v kontexte s realizáciou činnosti v prírodnom, sociálnom i hospodárskom prostredí. V čase spracovania zámeru podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. nám neboli známe žiadne iné súvislosti, ktoré by mohli mať vplyv na okolité životné prostredie.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Nepredpokladajú sa žiadne ďalšie riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti (priame, nepriame, kumulatívne), ktoré môžu vzniknúť počas jej výstavby, prevádzky (v štandardnom a neštandardnom režime, t. j. aj počas havárií).

Cieľom environmentálneho posudzovania je nielen identifikovať významné vplyvy, ale nájsť k nim aj prijateľné riešenia, ktorými sa jednotlivé prvky životného prostredia ochránia alebo sa zmiernia nepriaznivé vplyvy na ne.

Opatrenia sa po ich akceptácii včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní o povolení činnosti.

Opatrenia v oblasti nakladania s odpadmi

- S odpadmi počas prevádzky bude nakladané v súlade s platnými právnymi predpismi.
- Odpady, s ktorými sa bude nakladať pri výkone činností, zaraďovať podľa Katalógu odpadov; viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov, s ktorými sa nakladá; ohlasovať údaje z evidencie orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva
- Odpady budú zhromažďované podľa jednotlivých druhov v zmysle ustanovení zákona o odpadoch a jeho vykonávacích predpisov

Opatrenia v oblasti ochrany zdravia

- V oblasti ochrany zdravia je potrebné dodržiavať Nariadenie vlády SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci a Nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.
- Základným legislatívnym predpisom je zákon č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Pracovníci musia byť preukázateľne oboznámení o aktuálnych predpisoch v oblasti ochrany zdravia a musia byť vybavení bezpečnostnými pomôckami podľa charakteru práce.
- Pri práci s mechanizmami, resp. manipulácii v ich dosahu je potrebné zabezpečiť ochranu zdravia a bezpečnosti práce v súlade s predpísanými požiadavkami pre tieto zariadenia.
- Práce môžu vykonávať len osoby oprávnené, spôsobilé a náležite poučené. Pri prácach je potrebné dodržiavať všeobecne platné predpisy, ako aj zohľadniť špecifické lokálne podmienky.

Nakoľko realizovaná činnosť je nevýrobného charakteru, pri prevádzke navrhovanej činnosti nedôjde k ohrozeniu zdravia ľudí.

Opatrenia v oblasti ochrany vôd

- Z dôvodu, že územie je situované v chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov, povrchové a podzemné vody je potrebné ochraňovať priebežným dodržiavaním bezpečnostných opatrení pri manipulácii s ropnými látkami a kontrolovaním stavu mechanizačných prostriedkov. Pre prípad havárií musí byť vypracovaný havarijný plán s opatreniami na likvidáciu škôd.

Akceptovať odporúčania, návrhy a záväzky vyplývajúce z priebehu procesu posudzovania vplyvov v rozsahu, v akom budú premietnuté do vyjadrení, stanovísk a rozhodnutí príslušných orgánov.

Všetky vyššie uvedené opatrenia považujeme za technicky i ekonomicky realizovateľné. Navrhovateľ sa zaväzuje, že ich sám, alebo v spolupráci s inými

inštitúciami a subjektmi vo vhodnom čase a v potrebnom rozsahu bezodkladne uskutoční.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Vývoj územia bez realizácie navrhovanej činnosti je vlastne nulový variant tzn. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. V prípade hodnotenia nulového stavu je potrebné uviesť, že sa jedná o existujúci areál. V prípade nerealizovania činnosti bude znamenať pre uvedenú lokalitu nemenný stav, tzn., že hodnotená plocha ostane ďalej nevyužívaná a bude postupom času zarastať inváznymi drevinami a chátrať. /čo bude mať okrem iného aj negatívny estetický a hygienický faktor v riešenej časti obce./

Vytvorenie navrhovanej prevádzky pokladáme za environmentálne, ekonomicky vhodné a za technicky realizovateľné s využitím dostatočne veľkých a voľných objektov a plôch.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Navrhovaná činnosť je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou. Nie je potrebné vypracovať zmenu, resp. doplnok ÚPN. Činnosť bude realizovaná v okrajovej priemyselnej časti obce Kostolné Kračany. Z uvedených dôvodov je areál najvhodnejším na vykonávanie predmetných činností zberu a zhodnocovania odpadov. Navrhovaná činnosť je v súlade s environmentálnymi cieľmi Slovenskej republiky a Európskej únie.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Vzhľadom na všetky skutočnosti uvedené v tomto zámere sa predpokladá, že navrhovaná činnosť nebude mať žiadne relevantné environmentálne vplyvy a zároveň boli navrhnuté opatrenia na elimináciu prípadne minimalizáciu akýchkoľvek negatívnych environmentálnych vplyvov-

Vypracovanie zámeru vyplynulo z dôvodu zosúladenia navrhovaných činností s aktuálne platnou legislatívou na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie ako aj na úseku odpadového hospodárstva.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU (vrátane porovnania s nulovým variantom)

Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Navrhovaná činnosť „Recyklačné centrum – zber a úprava odpadov“ je navrhovaná v jednom variante. Navrhovateľ požiadal o upustenie od variantného riešenia, čomu Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie vyhovel.

Porovnanie variantov teda predstavuje hodnotenie navrhovaného variantu a nulového variantu t. j. zachovanie súčasného stavu.

Porovnávanými variantmi sú:

- navrhovaný zámer
- tzv. nulový variant

Výber optimálneho variantu

Zámer bol vypracovaný v jednom variante, preto je výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia ich vhodnosti pre posudzované varianty irelevantné.

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Z hľadiska odpadového hospodárstva navrhovaná činnosť je v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a platnými vyhláškami.

Predpokladom pre splnenie cieľov odpadového hospodárstva je dostatočná sieť zariadení na zhodnocovanie odpadov, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť komplexnej infraštruktúry odpadového hospodárstva a predstavujú dôležitý logistický uzol medzi pôvodcami, držiteľmi a koncovými zhodnocovateľmi odpadov.

Z hľadiska ochrany životného prostredia prevádzka navrhovanej činnosti pri dodržaní kompletnej environmentálnej legislatívy ako aj pri realizácii navrhovaných opatrení nebude mať negatívne vplyvy na životné prostredie. V procese hodnotenia vplyvov na životné prostredie sa nezistili negatívne vplyvy činnosti, ktoré by znamenali poškodenie životného prostredia, neželane by zasiahli do chránených území alebo by spôsobili významné zníženie kvality a pohody života obyvateľov.

Na základe hodnotenia súčasného stavu územia a predpokladaných účinkov analyzovaných vplyvov považujeme za výhodnejší **variant uskutočnenia a prevádzkovania** predmetu navrhovanej činnosti. Navrhovaný zámer je prospešný z hľadiska jeho koncového efektu, prispeje k napĺňaniu jedného z princípov hierarchie nakladania s odpadmi, ktorý preferuje zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním.

Identifikované vplyvy navrhovanej činnosti sú environmentálne prijateľné. Prevádzkou zariadenia na zber a zhodnocovanie druhotných surovín nebude dochádzať k poškodzovaniu a znečisťovaniu prostredia nad mieru stanovenú platnými právnymi predpismi. Činnosť má výrazne pozitívny vplyv z pohľadu riešenia problematiky nakladania s odpadmi.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Príloha č. 1 – Situácia

Príloha č. 2 – Situácia širších vzťahov

Príloha č. 3 – Situácia dopravného riešenia

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer

Pre vypracovanie zámeru boli použité predovšetkým informácie a konzultácie s navrhovateľom.

Zoznam použitých materiálov:

Atlas krajiny SR, 2002, MŽP SR Bratislava

Správa o stave životného prostredia v roku 2018

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, MŽP SR Bratislava, 2003

Environmentálna stratégia SR do roku 2030

Územný plán obce Kostolné Kračany v znení zmien a doplnkov

Príslušné zákony, vyhlášky a právne predpisy na úseku ochrany životného prostredia, rôzne internetové stránky

Prehľad právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti

Platné právne predpisy – zákony, vyhlášky, nariadenia – na úseku ochrany životného prostredia, ochrany zdravia, bezpečnostné a protipožiarne predpisy, technické normy .

Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Zámer je spracovaný po obsahovej a štruktúrálnej stránke podľa Prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. Informácie pre spracovanie zámeru boli čerpané z odbornej literatúry, z meraní a hodnotení týkajúcich sa danej lokality a z verejne dostupných zdrojov.

VIII. MIESTO A DÁTUM SPRACOVANIA ZÁMERU

August, 2021

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa:

Navrhovateľ

.....

Za správnosť vyhotovenia zámeru v súlade so zákonom č. 24/2006

.....

PRÍLOHY